

РЕШЕНИЕ

№ 11103

гр. София, 31.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69
състав,** в публично заседание на 19.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **11478** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл.145-178 АПК, вр. с чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на И. Алназал А., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], С., непридружен, непълнолетен гражданин на С., със съдебен адрес [населено място], ул „С. Г. Софийски“ № 56, вх. В, ап.27, чрез адв. В. Л. от САК, срещу Решение № 10625 от 08.10.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 и на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспореното решение поради допуснати съществени процесуални нарушения, неправилно приложение на закона и несъответствие с неговата цел. Жалбоподателят твърди, че административният орган не е установил обективната истина, релевантните факти от личната му бежанска история и актуалната обстановка в страната му на произход. Поддържа, че и към момента на територията на област Д. Алзор, С., се водят боеве и има въоръжени сблъсъци. Сочи, че семейството му в С. живее на палатка, в отдалечен планински район, без досег с достиженията на цивилизацията. Счита, че висшият интерес на непълнолетното дете не е обсъден предвид опасността да бъде принуден да воюва на страната на някоя въоръжена групировка. Претендира се отмяна на решението.

Ответникът – председател на ДАБ при МС, чрез упълномощения процесуален представител юрк. М. К., оспорва жалбата. Претендира за отхвърляне на оспорването поради липса на основания по чл.8 и чл.9 от ЗУБ.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите, възраженията и изразените становища на страните, прие за установено следното:

Не е спорно по делото, че непълнолетният, непридружен Джадалах Уакаа А. е подал молба вх. № 15879 от 30.07.2024 г. за предоставяне на международна закрила, когато са попълнени регистрационен лист и Евродак дактилоскопна карта. Личните му данни са установени въз основа на декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ.

На проведено на 03.09.2024 г. интервю, в присъствието на представител по чл.25, ал.2 от ЗПП, вр. чл.25, ал.1 и ал.3, т.2 и т.3 от ЗУБ, кандидатът заявил, че трима от неговите братя се намират в България, [населено място], и имат предоставена международна закрила, съответно притежават български документи за самоличност. Решението да напусне С. било взето от баща му, защото били бедно семейство и нямал бъдеще в С., там нямало работа. Напуснал С. през 2023 г., като 4 месеца прекарал на границата в Турция. В [населено място] останал една година. Работел нелегално като шивач, нямал турски документи, защото турците не издавали кимлици. Два месеца преди интервюто влязъл нелегално в България и сам се предал на властите. Родителите му, братя и сестри живеели в [населено място], област Д. Алзор. Контрол около селото осъществявали кюрдите. В С. учил до седми клас. След това работил като пастир и помагал на семейството. Не заявява да е имал проблеми по етнически или религиозни причини, нито с властите в страната си на произход. Не е членувал в политическа партия или въоръжена групировка, не е служил, не е участвал във военни действия. Като конкретен повод за напускане на С. посочва войната. Напуснал, за да може да работи и да подsigури бъдещето си. В С. нямало работа. Баща му го изпратил извън С., за да работи и да създаде семейство. Спрямо него или семейството му не е оказвано насилие, не е арестуван или осъждан. Напуснал Турция, защото турските власти масово връщали сирийците обратно. На изричен въпрос отговорил, че може да се върне в селото си и да живее при семейството си. Родителите му биха искали да получи закрила, да започне да работи и да им изпраща пари. В случай, е получи закрила, изявява желание да се върне в С., за да се ожени.

Постановено е оспореното Решение № 10625 от 08.10.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ на непридружения непълнолетен е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 от ЗУБ. В решението е прието, че за кандидата за закрила не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по ЗУБ съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, тъй като изложените от него мотиви не са правно релевантни за търсената закрила. Съобразено е, че молителят не изтъква никакви лични опасения от преследване в страната си на произход – С.. Посочено е, че в хода на административното производство и след проведено с кандидата интервю не са установени данни, указващи, че той е напуснал страната си поради преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение и/или убеждение. Търсещият закрила не твърди да е бил обект на репресии и изрично е заявил, че не е ставал жертва на насилие. Спрямо кандидата не е имало посегателства, които да се определят като действия на преследване по чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ. Дискриминационни и други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, също не са установени. Не са установени и предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 от ЗУБ. Формиран е извод, че сирийският гражданин е напуснал С., не за да търси международна закрила, а за да

търси по-добър стандарт на живот в посока Европа, конкретно да работи и да създаде семейство. Посочено е, че се касае за икономически мигрант, а не за бежанец.

По-нататък в решението, административният орган е изложил мотиви, че спрямо кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ, доколкото той не е напуснал страната си на произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не е бил заплашен от унизително отнасяне или наказание, нито са налице данни, че в бъдеще ще бъде изложен на реален риск от въпросните посегателства при евентуално връщане в С..

Обсъдени са разширенията, дадени в Решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07 във връзка с приложението на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, а именно поради заплахи, присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт".

След извършен анализ на информацията за обстановката в С., изложена в Справка с вх. № ЦУ-1841 от 23.08.2024 г. и Справка с вх. № ЦУ-1624 от 12.07.2024 г., изготвени от дирекция „Международна дейност“ към ДАБ при МС относно актуалното положение в С. и конкретно района по местожителство на молителя, органът не е установил разширенията, дадени в решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 и решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 30 януари 2014 г. по дело № С-285/12 по тълкуването на чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС, преценени във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

Посочено е в решението, че сирийското правителство (режимът на Б. А.) контролира над 60% от общата територия на страната, включително центъра, средиземноморското крайбрежие и южната част. Освен това всички големи градски зони, включително най-големите градове Д., Х., Х. и Х., са разположени в контролираната от правителството зона. Същевременно, чрез партньорските си неправителствени организации В. комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) предоставя правни услуги на вътрешно разселени лица, завърнали се бежанци и приемни общности, както и на търсещи закрила лица и бежанци.

В заключение, административният орган е приел, че от съдържащата се актуална информация в Справка с вх. № ЦУ-1841 от 23.08.2024 г. и Справка с вх. № ЦУ-1624 от 12.07.2024 г. към настоящия момент не са налице данни за наличието на вътрешен или международен въоръжен конфликт на цялата територия на С., по смисъла заложен в международното право, при който безогледното насилие в страната достига до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че молителят поради самия факт на пребиваване, е изложен на реална опасност да претърпи тежки и лични заплахи. Въпреки оценяването на положението в някои части на страната като несигурно и напрегнато, не следвало насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно. Атаките от страна на действащите в някои райони опозиционни групировки са оценени като спорадични актове на насилие, а не като въоръжен конфликт. Инцидентите в страната имали определени цели, като например нападения над специфични военни обекти, но не били в състояние да предизвикат масов ефект. В редица райони, области, областни центрове и територии, цялостната обстановка запазвала относителна сигурност. В тази връзка е отбелязано в решението, че сирийското правителство и сирийските демократични сили, посредством различни техни многочислени, добре функциониращи и структурирани

сили за сигурност, контролират почти цялата част на страната, като този контрол не е от временен а от постоянен характер, като контролът се характеризира с устойчивост и ефикасност. Не можело да се очаква от което и да е правителство да гарантира сигурността на всички граждани в дадената страна.

Формиран е извод, че самото присъствие на цивилно лице в района на обл. Д. Алзор не би било достатъчно за установяване на реален риск от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Липсвали данни в тази област да е налице безразборно насилие, което да достига високо ниво и съответно да се изисква по-ниско ниво на отделни елементи, за да се констатира съществени основания, въз основа на които да се смята, че цивилно лице, върнато на територията на страната си произход, ще бъде изложено на реална опасност от тежки посегателства, изразяващи се в тежки заплахи срещу живота или личността му по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, респ. чл. 15, б. "в" от Директива 2011/95/ЕС. В подкрепа на този извод били и заявленията на чуждия гражданин, свързани с отсъствието на каквито и да било проблеми, в които и да е период, в рожденото му село, както и, че там продължават да живеят неговите родители, четирима братя и четири сестри. В случай, че действително близките на чуждия гражданин, в страната им по произход са се сблъскали с каквито и да е проблеми или е имало заплаха или риск за живота и сигурността им, то те несъмнено биха избрали да напуснат незабавно даденото място, независимо дали разполагат с финансова възможност да организират нелегалното напускане на страната и колкото и да е труден маршрута по който биха преминали. В изложението смисъл в решението е прието, че оставането в С. на близките на молителя обосновава по безспорен начин ниската вероятност те да бъдат изложени на реална опасност от тежки посегателства. В допълнение, самият чужденец посочвал, че може да се върне в селото си, без да посочва неблагоприятни последици от подобно действие.

Обсъдени са възможностите за вътрешно разселване съгласно чл. 9, ал. 5 от ЗУБ, при което е прието, че за И. Алназал А. съществува алтернативна възможност да се завърне в мястото и района му на постоянно местожителство, както възможност да се установи в множество от зоните на страната, в които не е налице безогледно насилие, контролирани от правителствените сили, включително най-големите градове Д., Х., Х. и Х., или контролираните от кюрдските сили големи части от провинциите Д. ал Зор, Ракка, Хасака и части от провинция Х.. В почти всички части от държавата по произход, в които не съществувал реален риск чужденецът да понесе тежки посегателства, същият можел сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там, което е основание за отказване на статут по чл.9, ал.5 от ЗУБ.

В допълнение от информацията в справка вх. № ЦУ-1841/23.08.2024 г. ставало ясно, че чрез партньорските си неправителствени организации В. комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) предоставя правни услуги на вътрешно разселени лица, завърнали се бежанци и приемни общности, както и на търсещи закрила лица и бежанци. Целта на правната помощ е предоставяне на подкрепа в четири правни/защитни тематични области: документиране на жизненоважни събития като раждания, бракове, разводи и смъртни случаи; получаване на документи за лично гражданско състояние, включително, но не само, лични карти, семейни книжки и извлечения по гражданско състояние; свързани със закрила рискове, пред които са изправени жените и децата, включително попечителство, издръжка, наследяване и случаи на домашно насилие;

права върху жилище, земя и собственост, включително получаване на изгубени или повредени документи, доказателство за собственост и удостоверяване на транзакции.

Посочено е общо в решението, че за молителя липсват предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като не е заявил член на семейството му да има предоставена международна закрила в Република България.

В решението е обсъден най-добрият интерес на детето съгласно чл. 6а от ЗУБ, вр. § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет, към които препраща § 1, т. 11 от ДР на ЗУБ. За гарантиране, осигуряване и съблюдаване на най-добрия интерес на детето в производството по международна закрила бил определен социален работник. В представения социален доклад на Дирекция „Социално подпомагане“ не се откривали преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социално развитие на детето и няма данни основните му права да са нарушени, както и данни които да сочат, че връщането в родината на детето противоречи на висшия интерес на детето.

Решаващият орган е обсъдил Глава V, параграфи 52-79 и параграфи 80 и 81 от Общ коментар № 14 (2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето относно най-добрия интерес на детето, публикуван през месец ноември 2014 г. от Детския фонд на ООН (У.). Предвид установената липса на основания за получаване на закрила по реда на ЗУБ, довел до напускането на чужденеца на страната му по произход, органът е приел, че висшият интерес на детето е то да продължи да живее в родното му място, или на мястото му по постоянно местожителство, за него да се полагат грижи на майчин език и то да продължи да живее в културната и/или семейна среда на страната му по произход, заедно с родителите му, с неговите близки и приятели, където ще може да комуникира и живее в обичайната му среда, да не бъде изложен на външна среда, в която за лицето е налице езикова бариера и произтичащи проблеми с комуникацията, както и много други неудобства от социален, психологичен, икономически характер, произтичащи от обстоятелството, че същият се намира извън родината му, без да е подкрепян от негови родственици.

Въз основа на изложеното и съблюдавайки принципа за висшия интерес на детето, заложен в Конвенцията на ООН за правата на детето, в решението е прието, че за непридружения непълнолетен чужд гражданин не съществува риск за сигурността му на територията на С.. Връщайки се в страната си на произход, той нямало да бъде лишен от неговата идентичност и ще може да поддържа взаимоотношения с най-близките си роднини. При отсъствието на релевантни основания за предоставяне на международна закрила на молителя, постановяването на оспореното решение не само, че не би било нарушение на принципите за най-добрия интерес на детето и запазване целостта на семейството, но и не би могло да се разглежда като нарушаване на правото за зачитане на семейния живот, както е предвидено в член 8 от Европейската конвенция за правата на човека, тъй като решението съобразявало именно положението на семейството на молителя и висшия интерес на детето.

Обсъдено е тежкото въздействието, което има отделянето на детето от семейството му, като е прието, че то не може да се оправдае по икономически причини, а държавата следва да предостави подкрепа на родителите. В заключение е посочено, че интересът на детето е да се завърне в С., където да се събере със семейството си, което продължава да пребивава без негативни последици по обичайното му местопребиваване.

Обсъдено е приложението на чл.9, ал.8 от ЗУБ, но е прието, че в случая не са налице и тези предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут, за законосъобразното приложение на който не било достатъчно да се обсъди и прецени най-добрият интерес на детето. Следвало да се установят такива предпоставки, въз основа на които може да се установи същата по интензивност реална опасност от тежки посегателства срещу личността на чужденеца при завръщането му в държавата по произход, каквито в случая липсвали.

В заключение, административният орган е посочил, че молителят е пребивавал в Република Турция една година преди влизането си в България, поради което за него съществува законова възможност да се регистрира пред турските власти и да легализира престоя си там, което той не е направил. Изборът на кандидата да напусне Турция също бил по икономически причини. За възможността да се ползва от закрилата на третата държава е направено позоваване на Справка вх. № ЦУ-1554 от 01.07.2024 г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС. Формиран е извод, че за кандидата Република Турция се явява трета, сигурна държава по смисъла на пар.1, т.9 от ДР на ЗУБ, вкл. и с позоваване на Решение № 247 от 03.04.2024 г. на МС на РБ, за приемане на списък на сигурни страни на произход и сигурни трети страни.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е съобщено на чуждия гражданин на 31.10.2024 г. Жалбата е подадена чрез административния орган на 12.11.2024 г. - в срока по чл.84, ал.3 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

При служебната проверка по чл.168 АПК съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен административен орган по чл.75, ал.1, вр. чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ и в установената форма, с излагане на фактически и правни основания за издаването му. Правата на непридружения непълнолетен са охранени в хода на административното производство чрез назначаване на служебен защитник по чл.25 от ЗПП и изготвяне на социален доклад от Агенция за социално подпомагане, отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“ - К. село.

С Решение № 1568 от 02.08.2024 г. на председателя на НБПП, на основание чл.25, ал.2 от ЗУПП, вр. чл.23, ал.2, чл.25, ал.1 и ал.3 от ЗУБ на непълнолетния кандидат е назначен служебен защитник – адвокат В. Й. Л., който да го представлява и защитава неговия най-добър интерес в хода на административното производство. Служебният защитник е присъствал на проведеното интервю и не е направил възражения по начина му на провеждане. Социален експерт при ДАБ-МС е изготвил Формуляр рег. № 15879 от 30.07.2024 г. за бърза оценка на риска в случая на непридружения непълнолетен кандидат, с което е осигурена неговата първоначална социална експертиза. Националната разпоредба на чл.15, ал.4 от ЗЗДет предвижда на неговото изслушване и консултиране задължително да присъства социален

работник от дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, а при необходимост - и друг подходящ специалист. Безспорно, в конкретния случай, при провеждане на интервюто не е присъствал социален работник, но съдът приема, че това не е съществено процесуално нарушение като самостоятелно основание за отмяна по смисъла на чл.146, т.3 от АПК – такова, което съществено е ограничило неговите права или ако не беше допуснато, органът би постановил решение в противен смисъл. Интервюто на кандидата е проведено в присъствието на неговия защитник по ЗПП и без възражения от тяхната страна за начина на провеждането му. Аргумент в тази насока е и разпоредбата на чл.15, ал.6, изр.2 от ЗЗДет, която предвижда при невъзможност за изразяване на становище от Дирекция „Социално подпомагане“, да се предостави доклад, което в случая е сторено. Правата на лицето в хода на административното производство надлежно са охранени чрез предоставяне на Доклад изх.№ СЛ/Д-С-КС/2502-001 от 01.10.2024 г. на Агенция за социално подпомагане, според който основните права на непълнолетния непридружен не са нарушени и към момента не съществуват преки и непосредствени рискове за неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл.8 и чл.9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Съдът приема, че административният орган е изследвал всички основания за преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ – основателни опасения от преследване по причини на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, във връзка с легалното определение за преследване по чл.8, ал.4 ЗУБ - нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, както и липсата на конкретни действия на лично преследване по примерното изброяване на чл.8, ал.5 ЗУБ. Въз основа на посоченото от молителя в интервюто правилно и обосновано решаващият орган е приел, че по отношение на него не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, не са извършени конкретни, лични действия на преследване по смисъла на чл.8, ал.4 ЗУБ и на неизчерпателното изброяване по чл.8, ал.5 ЗУБ.

Безспорно, кандидатът за закрила отговаря на определението по пар.1, т.4 от ДР на ЗУБ за непридружено, непълнолетно лице. В това си качество същият попада и в определението по пар.1, т.17 от ДР на ЗУБ, според което "лица от уязвима група" са малолетните или непълнолетните, непридружените малолетни и непълнолетни, хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли изтезание, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие. В това си качество обаче, същият не попада в определението за „определена социална група“ по смисъла на пар.1, т.5 от ДР на ЗУБ, вр. чл.10, пар.1, б. „г“

от Директива 2011/95/ЕС.

По изложените съображения административният орган правилно е приел, че по отношение на кандидата не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, както и, че същият не е навел твърдения, че е бил подложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, нито е бил принуден да напусне страната си на произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, по смисъла на чл.9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ.

За да отрече приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ и въз основа на информация в Справки вх. № ЦУ-1841 от 23.08.2024 г. и вх. № ЦУ-1624 от 12.07.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, административният орган е приел, че по отношение на кандидата не се установяват разширенията, дадени в Решение на С. от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07, тъй като общата ситуация в С. не можело да се определи като "въоръжен вътрешен или международен конфликт". Съдът приема, че в тази му част, по приложението на чл.9, ал.1 ,т.3 от ЗУБ, решението е материалноправно незаконосъобразно, тъй като в нарушение на чл.75, ал.2 от ЗУБ не са преценени всички относими факти, свързани с личната бежанска история на кандидата и с държавата му на произход.

Такъв източник с актуална официална информация относно обстановката в провинция Д. ал Зор, се съдържа в изготвени от АЕСОУ (Агенция на ЕС в областта на убежището) Насоки за С. (с. 132-135), публикувани на линк: <https://euaa.europa.eu/publications/eocountry-guidance-svria-april-2024>.

Насоките на АЕСОУ съдържат следната информация: „Провинция Д. ал Зор (изписвана и като Д. ез Зор) се намира в Източна С. и има международна граница с И. на изток и вътрешни граници с Х. на юг, с Ракка на запад и с Хасака на север. Река Е. минава през провинцията, разделяйки я на две части, известни като Ал Шамия (западна) и Ал Д. (източна).

От началото на конфликта в С. провинция Д. ал Зор става свидетел на антиправителствени протести, а арабските племена показват разделение в своята принадлежност - някои фракции се присъединяват към ръководените от курдите Сирийски демократични сили (SDF), други към силите на официалното правителство, а останалите се заклеват във вярност на организацията "Ислямска държава" (ИД). До края на 2017 г. официалният режим и неговите съюзници превземат повечето от районите на запад от река Е. от ИД, а SDF и водената от САЩ коалиция превземат последния държан от ИД териториален анклав от източната страна на реката през март 2019 година.

Понастоящем провинция Д. ал Зор е разделена приблизително на две зони на контрол. Западната част, обхващаща главно районите на запад от река Е., се контролира от официалното правителство на С. и неговите ирански и руски съюзници и в тази зона са разположени големите градове Д. ал Зор, Маядин и Букамал.

Източната част на провинцията - повечето от районите на изток от река Е. - се контролира от ръководените от курдите Сирийски демократични сили (SDF), въпреки че подкрепяни от режима на А. и И. милиции контролират

няколко града и в тази част.

Кюрдските сили са разположени на изток от Е., включително по бреговете на реките Е. и Хабур и в северния ъгъл на провинцията, близо до границите на Ракка и Хасака. Кюрдските части са подкрепяни от силите на водената от САЩ коалиция срещу "Ислямска държава" (ИД), която коалиция управлява няколко обекта източно от Е..

Организацията "Ислямска държава" (ИД) все още присъства и остава активна през първата половина на 2023 г., като присъствие на нейни клетки е картографирано в пустинните райони на запад от Е.. Съобщава се, че групировката използва тази област като оперативна база за възстановяване на клетки, обучение на бойци и извършване на атаки в целия регион. От началото на 2023 г. ИД увеличава своите атаки и принудителни дейности в градския пояс на провинцията, а нарастване на активността на клетките ѝ е докладвано и в контролираните от SDF северни провинциални райони на провинция Д. ал Зор.

Ситуацията със сигурността в провинция Д. ал Зор е описвана като "нестабилна" с продължаващи съобщения за целенасочени убийства, извършвани с огнестрелни оръжия и самоделни взривни устройства.

През август 2023 г. избухват сблъсъци между SDF и арабски племенни бойци, членове на военния съвет на Д. ал Зор, които водят до няколко убити бойци и цивилни лица. Сблъсъци между протестиращи и членове на SDF имат за последица две цивилни жертви, когато силите за сигурност откриват огън, за да разпръснат демонстрантите. Сблъсъците продължават през септември 2023 г. в източната част на Д. ал Зор, когато племенните сили атакуват позиции на SDF, което води до *жертви и разселване*. Въпреки че SDF възстановяват контрола над своята територия в Д. ал Зор, има съобщения, според които атаките на арабски племенни групи срещу техни позиции продължават и през октомври 2023 г., което води до *жертви сред бойци и цивилни*. Спорадични атаки от племенни групи срещу SDF са докладвани и през ноември 2023 година.

Организацията "Ислямска държава" (ИД) извършва редовни атаки в провинцията, продължавайки с асиметрични атаки през референтния период (1 август 2022 - 28 юли 2023 г.), насочени срещу силите на официалното правителство, членове на SDF и цивилни лица. Освен това атаките на ИД все повече се насочват и срещу IRGC и подкрепяните от И. милиции.

В началото на 2023 г. ИД измества фокуса си върху контролираните от режима на А. райони към военни цели по-близо до Е.. В началото на август 2023 г. радикалната групировка поема отговорност за нападение срещу автобус, превозващ войници от сирийската армия близо до иракската граница, южно от [населено място] ал Зор, което води до най-малко 33 смъртни случая. Инцидентите, насочени срещу цивилни лица, включват атаки срещу събирачи на трюфели в пустинята в западните региони на Д. ал Зор и срещу изпълнители и бизнесмени в петролната индустрия. Освен това ИД атакува няколко валутни обменни бюра в градовете Зар и Гурба, след като собствениците им отказват да платят ислямския "закат" (данък) на групата. При атака, приписвана на ИД през ноември 2023 г., загиват най-малко 34-ма войници на официалната армия и членове на NDF в пустинната зона на

Расафа, разположена между провинциите Ракка, Х. и Д. ал Зор.

Правителствените войски и свързани/съюзнически сили започват няколко операции срещу клетки на ИД в западните и източните провинциални райони на Д. ал Зор. Силите на SDF/САЩ също провеждат няколко операции срещу групировката, довели до арести/убийства на лидери на ИД, включително в района на Касра (западна провинциална част на Д. ал Зор).

През периода 1 август 2022 - 28 юли 2023 г. в провинция Д. ал Зор е имало 1089 инцидента със сигурността, регистрирани от ACLED, от които 588 са "битки", 246 са "насилие с експлозивни/дистанционно насилие", а 255 инцидента са определени като "насилие срещу цивилни".

В периода 1 август - 30 ноември 2023 г. в Д. ал Зор са регистрирани 742 инцидента със сигурността, което представлява средно 42,9 инцидента със сигурността на седмица. Инциденти със сигурността са регистрирани във всички окръзи през референтния период, като значително най-високият брой е документиран в едноименния окръг Д. ал Зор.

Д. ал Зор регистрира втория най-голям брой цивилни жертви от всички сирийски провинции. През периода август 2022 г. - юли 2023 г. Сирийската мрежа за човешки права (Syrian N. for H. R., SNHR) регистрира 167 смъртни случая на цивилни в провинция Д. ал Зор, докато през периода август - ноември 2023 г. същата организация документира 70 смъртни случая на цивилни лица. Съобразно данните за населението от май 2022 г., това представлява двадесет и две цивилни жертви на 100 000 жители за целия референтен период.

Към май 2022 г. на територията на провинция Д. ал Зор е имало 153 814 вътрешно разселени лица. Според Службата на ООН за координация по хуманитарните въпроси (UNOCHA) между януари и декември 2022 г. приблизително 1 000 души са разселени от Д. ал Зор, други 1 000 в рамките на провинцията, а приблизително 1 000 души са разселени от други провинции в Д. ал Зор. През първите пет месеца на 2023 г. има приблизително 22 движения на вътрешно разселени лица извън Д. ал Зор, а през същия период не е документирано никакво разселване към или в рамките на провинцията.

По отношение на връщанията на вътрешно разселени лица, UNOCHA регистрира през 2022 г. приблизително 7 000 връщания на вътрешно разселени лица в Д. ал Зор. През същия период не са регистрирани спонтанни връщания на вътрешно разселени лица от Д. ал Зор в други провинции. През първите пет месеца на 2023 г. са регистрирани връщания на 83 вътрешно разселени лица в Д. ал Зор и 11 връщания на лица от Д. ал Зор в други провинции.

Провинция Д. ал Зор претърпява значителни разрушения по време на годините на конфликта, както в градските, така и в провинциалните райони, като около 75% от инфраструктурата на [населено място] ал Зор е повредена или унищожена. Около 40% от канализационната мрежа на града също е повредена, а са нанесени и значителни разрушения на жилищни имоти.

Д. ал Зор се счита за една от най-засегнатите провинции на С. по отношение на наличие на взривни боеприпаси. Районите, контролирани в миналото от групировката "Ислямска държава" (ИД) показват най-високи нива на взривни

устройства, тъй като отстъпващите бойци на ИД оставят големи количества импровизирани противопехотни мини и други импровизирани взривни устройства. През първото тримесечие на 2023 г. са докладвани 127 смъртни случая вследствие на взривни боеприпаси в Д. ал Зор, което е повече отколкото във всяка друга сирийска провинция.

Разглеждайки показателите (в цитираните Насоки на АЕСОУ – бел. моя) е направено заключение, че *в провинция Д. ал Зор безогледното насилие достига толкова високо ниво, че има сериозни основания да се смята, че цивилно лице, върнато в провинцията, би било, единствено поради своето присъствие на нейна територия, изправено пред реален риск да бъде изложено на сериозна заплаха, посочена в член 15, буква в) от Директива 2011/95/ЕС*“.

Визираната справка е изготвена в съответствие с „Методологията на Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (бивша Европейска служба за подкрепа в областта на убежището) за изготвяне на информация за страните на произход“ (2023 г.) и е съставена изцяло на базата на внимателен преглед на публично достъпни външни източници на информация, като всички използвани източници и уебсайта, на който са публикувани, са посочени в бележка под линия на съответното място в документа.

Въз основа на изложената официална информация относно област Д. Алзор, С., съдът приема за оборена информацията, съдържаща се в цитираната от ответника Справка с вх. №ЦУ-1624 от 12.07.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, тъй като данните в нея не съответстват на изготвените от АЕСОУ (Агенция на ЕС в областта на убежището) Насоки за С. (с. 132-135), публикувани на линк:<https://euaa.europa.eu/publications/eocountry-gindance-svria-april-2024>.

Цитираните Насоки на АЕСОУ относно област Д. Алзор придават достоверност на твърденията на кандидата, че непосредствената причина за напускане на държавата на произход е войната и нестабилната обстановка в С..

Релевантна информация относно държавата на произход на кандидата по смисъла на чл.4, пар.3, б. „а“ от Директива 2011/95/ЕС се открива в следните официални източници:

I. Информация от HRW – H. R. Watch (Автор) в Световен доклад за 2025 – С. от **16 януари 2025 г.**, според която: „Правителството на Б. ал-А. беше свалено на 8 декември 2024 г. от коалиция от въоръжени опозиционни групи, отбелязвайки края на над 50-годишното управление на партията БААС в С.. Докато опозиционните групи завзеха градове, те освободиха затворници в сирийски затвори и центрове за задържане, а местни и международни журналисти посетиха бивши места за задържане и места на масови гробове и други зверства, предоставяйки нова възможност за поемане на отговорност. Недържавни въоръжени групировки в С., включително Hay'et Tahrir al-Sham (HTS) и фракции на Сирийската национална армия (SNA), които започнаха офанзивата на 27 ноември, която свали сирийското правителство след 12-дневна офанзива, бяха също отговорни за нарушения на човешките права и военни престъпления.

През 2024 г. сирийците претърпяха малтретиране и трудности поради

продължаващия конфликт, влошените икономически условия и общата несигурност. *Русия и И. продължиха да предоставят военна и финансова подкрепа на сирийското правителство до неговото падане, докато С. щати подкрепят ръководените от кюрдите Сирийски демократични сили (SDF) в североизточна С., а Турция подкрепя Сирийската национална армия (SNA). И. извърши въздушни удари над С. през 2024 г., а след 8 декември започна удари, които унищожиха сирийската военна инфраструктура в цялата страна и разшириха военната си окупация на сирийска територия по южния склон на планината Х..*

Въпреки че условията в С. **остават неподходящи за безопасно и достойно връщане на сирийски бежанци**, живеещи в чужбина, страните, приемащи бежанци, **Турция и Л. депортираха бързо хиляди сирийци обратно в С., а разказът за връщането на сирийски бежанци се засили в европейските страни, много от които спряха обработката на сирийски молби за убежище след 8 декември.**

С. С.:

На 27 ноември ислямистката въоръжена групировка Hay'at Tahrir al-Sham (HTS), заедно с фракции на подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA), започнаха нова офанзива в С. от базата си в провинция Идлиб, като свалиха сирийското правителство на 8 декември след 12-дневна военна кампания.

През последните години северозападна С. е дом на повече от 4,1 милиона души, поне половината от които са били разселени поне веднъж от началото на конфликта. Преди падането на правителството на А. през декември *хората в тези райони бяха ефективно в капан, нямаша ресурси за преместване, не можеха да потърсят убежище в Турция и се страхуваха от отмъщение или преследване на правителството, ако се опитат да се преместят в държани от правителството райони.*

В Идлиб и западно А. незаконните атаки от сирийски и руски военни сили *продължиха през 2024 г. и до падането на правителството на А., убивайки цивилни и нанасяйки щети на критична гражданска инфраструктура.* През февруари, предизвикани от съобщения за изтезания от страна на HTS, избухнаха големи протести в Идлиб с искане за освобождаване на задържаните, управление и социално-икономически реформи и отстраняване на лидера на HTS А. М. ал-Джулани (известен също като А. ал-Ш.). Септемврийският доклад на COI документира незаконното лишаване от свобода, изтезания и малтретиране, екзекуции и смърт при задържане от HTS. Окупирана от Турция С. С.:

В окупираните от Турция територии в С. С. фракциите на SNA и Военната полиция, сила, създадена от базираното в Турция Временно сирийско правителство (S.) за ограничаване на злоупотребите, *подложиха десетки хора на произволни арести, насилствени изчезвания, изтезания и малтретиране, сексуално насилие и несправедливи военни процеси, всички безнаказано.* Фракциите на SNA продължиха да нарушават правата на жилища, земя и собственост на цивилни, включително чрез насилствено изземване на домове, земи и предприятия. А стотици хиляди сирийци, които напуснаха домовете си по време и *след последователните военни операции*

на Турция в региона, останала разселена и лишена от собственост. През 2024 г. SNA подписа план за действие с ООН за предотвратяване на набирането на деца.

След падането на правителството на А. през декември, SNA с подкрепата на Турция започна военна кампания срещу водените от кюрдите Сирийски демократични сили (SDF) в С. С., прогонвайки SDF от райони на провинция А., включително М., и по това време на писане, заплашваха да завземат допълнителна територия. Боевете накараха над 100 000 души, предимно кюрди, да избягат на североизток, където се сблъскаха с тежки хуманитарни условия.

Североизточна С.:

През 2024 г., според септемврийския доклад на COI, Сирийските демократични сили (SDF) продължават да задържат политически активисти. *SDF и свързаните с тях групи продължиха да набират деца за военни цели, въпреки ангажиментите за прекратяване на тази практика.* Вълненията в източната провинция Д. ал Зор се засилиха, като SDF провеждаха акции за сигурност, които доведоха до цивилни жертви. *Турските въздушни удари бяха насочени срещу цивилни съоръжения в северозападната част, излагайки на риск поминъка и прекъсвайки общностите от електричество, медицински грижи и други основни услуги.*

Регионалните сили за сигурност на SDF и Asayish продължиха произволно да задържат приблизително 44 000 заподозрени от І. (Ислямска държава) и членове на техните семейства от С. и близо 60 други страни в унижителни условия в лагерите Ал-Х. и Р.. Автономната администрация на С. и Източна С. (AANES), гражданското крило на SDF, прие закон през юли, позволяващ повторно разглеждане на затворници, осъдени преди това по твърде широки закони за борба с тероризма в неправилни процеси.

Окупиранията от И. Г. възвишения:

През 2024 г. И. продължи да нарушава закона за окупация в сирийските Г. възвишения, които той окупира от 1967 г., блокирайки връщането на десетки хиляди сирийци, които по това време са напуснали домовете си в други части на С.. Израелският план от 2021 г. да удвои населението на заселниците в сирийските Г. възвишения до 2027 г. е в ход. Според заместник-върховния комисар на ООН за правата на човека през март това разширяване, съчетано с одобрени търговски дейности за експлоатация на природни ресурси, заплашва допълнително да ограничи достъпа на сирийското население до земя и вода.

На 27 юли, на фона на регионалното напрежение, породено от войната на И. срещу Газа, ракетна атака срещу футболно игрище в [населено място], най-голямата от четирите останали общности на сирийски друз в Г. възвишения, уби 12 души, предимно деца. И. твърди, че Х. е отговорна, но Х. отрече да е извършила атаката. През декември 2024 г. израелските сили превзеха допълнителна територия по южния склон на планината Х. с обявената цел да създадат „буферна зона“. Израелските сили нанесоха множество удари срещу сирийско военно оборудване и инфраструктура.

Икономическа криза и пречки пред хуманитарната помощ:

През 2024 г. над 90 процента от сирийците са живели под прага на

бедността. Приблизително 12,9 милиона души - повече от половината от населението - се борят за достъп до достатъчно качествена храна, а най-малко 16,7 милиона сирийци се нуждаят от хуманитарна помощ, което отбелязва девет процента увеличение спрямо предходната година. И все пак хуманитарното финансиране за С. падна до най-ниските си нива през последните години.

Повече от 12 години война унищожи цивилната инфраструктура и услуги в С., засягайки сериозно достъпа до подслон, здравеопазване, електричество, образование, обществен транспорт, вода и канализация. Хората в цялата страна бяха изправени пред трудности поради сериозния недостиг на гориво и растящите цени на храните. Ситуацията се изостри в контролираните от правителството райони от държавните съкращения на социалното осигуряване, често предприемани по произволен начин.

Преди да се разпадне през декември, сирийското правителство продължи да налага строги ограничения върху доставката на хуманитарна помощ в контролираните от правителството райони на С. и на други места в страната и да отклонява помощта, за да накаже бивши опозиционни райони. Липсата на достатъчно предпазни мерки в практиките за възлагане на обществени поръчки от агенциите на ООН, предоставящи помощ в С., доведе до сериозен риск от финансиране на злоупотребяващи субекти.

Комплексните и широкообхватни санкции, наложени от С. щати, О. кралство, Европейския съюз и други на сирийското правителство, длъжностни лица и свързани лица, възпрепятстваха принципното и безпристрастно предоставяне на хуманитарна помощ на общности в нужда и възстановяването на критична инфраструктура, като здравни и санитарни съоръжения.

Бежанци и вътрешно разселени лица:

Разселването остава една от най-страшните и продължителни последици от войната. От началото на въоръжения конфликт през 2011 г. 12,3 милиона са били принудени да напуснат страната, според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси (ОСНА), като 6,7 милиона в момента са вътрешно разселени в цялата страна.

След падането на правителството на А. през декември 2024 г. много европейски държави обявиха, че **спират обработването** на сирийски молби за убежище. На фона на антибежански настроения, **Турция, която е домакин на близо 3,3 милиона сирийски бежанци, депортира или притисна по друг начин хиляди да напуснат страната в С. С. през 2024 г., включително в Тел А., отдалечен район, окупиран от Турция, където цари беззаконие и хуманитарни условията са ужасни.**

Сирийски бежанци, опитващи се да стигнат до Европа от Л., са били прихванати и експулсирани обратно от ливанските и кипърските власти, като много от тях са върнати насилва в С. от ливанската армия. Л. е домакин на над 1,5 милиона сирийски бежанци. Иракските власти в Б. и Е. също така произволно задържаха и депортираха сирийци в Д. и в части от Североизточна С. под контрола на ръководените от кюрдите сили.

Права на жените и момичетата: Конфликтът в С. изостри неравенството между половете, излагайки жените и момичетата на нарастващо насилие, разселване и дискриминационни закони, ограничаващи правата им. Много

жени, глави на домакинства, се борят да регистрират ражданията на децата си, повишавайки риска от липса на гражданство и ограничавайки достъпа до образование и здравеопазване.

Международни усилия за отчетност: Въпреки заповедта на МС от 2023 г. за спиране на спонсорираните от държавата изтезания, правителството на А. не показва никакви признаци за спиране на злоупотребите си или за търсене на отговорност от някого през 2024 г. Бившето правителство не успя да уведоми семействата за смъртта на задържани, да предостави важна информация за обстоятелствата и причините за смърт, разкриване на гробни места или връщане на останки, като някои семейства разбират години след факта.

II. Доклад на ACCORD – Австрийски център за изследване и документация на страните на произход и убежището: Сирийска арабска република – Брифинг за страната, публикуван на 27 март 2025 г. на Интернет страница <https://www.ecoi.net/en/countries/syrian-arab-republic/briefing/>.

2. Въоръжени участници:

2.1.1. Hay'at Tahrir al-Sham (HTS) и свързани групи

По време на офанзивата си HTS положи усилия да избегне нараняването на цивилното население.³⁶⁵ Освен това някои райони, които преди това бяха държани от SDF, бяха превзети въз основа на споразумения.³⁶⁶ Въпреки това шестима студенти бяха убити от ракети, изстреляни от бунтовниците, които паднаха върху студентско общежитие в [населено място].³⁶⁷ След поемането на властта имаше няколко доклада за злоупотреби, извършени от силите на HTS, по време на операции по сигурността в райони на алеутите, като лица, убити при нападения ³⁶⁸ и задържани. ³⁶⁹ Особено чуждестранни бойни групи под М., както и елитните сили на HTS „Червените банди“ бяха обвинени в извършване на нарушения по време на нападения като тормоз и сплашване и в няколко случая убийства.³⁷⁰

2.1.2. Сирийска национална армия (SNA)

За информация относно структурата, фракциите и командването на подкрепяната от Турция SNA вижте раздел 1.4.2 от доклада на EUAA COI за С. – Ситуация на сигурността (октомври 2024 г.). Твърденията относно размера на войските на SNA варират, като М. Е. Е. (МЕЕ) оценява диапазона между 30 000 и 80 000 ³⁷¹, докато турският външен министър ги определя над 80 000.³⁷² Според МЕЕ SNA е изиграла „решаваща роля“ в водената от HTS бунтовническа офанзива, например когато бойци от фракцията на SNA Левантския фронт (Jabhat Al-Shamiya) напредват на 200 km южно от техните зони на контрол в A'zaz в провинцията на северно А..³⁷³

Междувременно беше съобщено за напрежение между SNA и М. след искане, отправено от последната към фракциите на SNA да се разпуснат и да предадат оръжията си, като някои фракции отхвърлиха, а други изразиха приемане на заповедта.³⁸² Турският външен министър Х. Ф. в края на януари 2025 г. призова SNA да се интегрира в силите на новата Преходна администрация.³⁸³ На 29 януари 2025 г., съобщиха от Преходната администрация разпускането на бивши бунтовнически групи, сред които SNA.³⁸⁴ Въпреки това, няколко източника посочват, че това разпускане все още не е било напълно приложено³⁸⁵, тъй като някои групи на SNA изглежда са били интегрирани само по име,³⁸⁶ *продължавайки да се бият срещу SDF*

по поречието на река Ефрат³⁸⁷ и действат като SNA в северозападна С., където те само постепенно предават задачи на М.³⁸⁸ Според съобщенията някои лидери на фракции на SNA показват, нежелание да се интегрират в Министерството на отбраната, опасявайки се, че могат да бъдат подведени под отговорност за минали нарушения на правата на човека или загуба на политическото си влияние.³⁸⁹

2.1.3. Други въоръжени групи

(а) Фракции Дар'а

След началото на операцията „Възпирание на агресията“ в С. С. в края на ноември 2024 г. въоръжените опозиционни фракции в Дар'а, К. и Свейда сформираха Южната оперативна зала, която изгони бившето правителство от тези райони и тръгна към столицата.³⁹⁴

В началото на януари 2025 г. говорител на Южната оперативна зала заяви, че въоръжените фракции, командвани от Ал-А., *ще запазят оръжията си, въпреки* решението на Преходната администрация да разпусне всички фракции, като същевременно са готови да бъдат интегрирани като военен орган към Министерството на отбраната.³⁹⁹

б) Сирийска свободна армия Малката подкрепяна от САЩ бунтовническа фракция в Ал-Танф близо до границата с И. остана разположена там, според съобщенията изчаквайки развитието на политическата сцена в САЩ, преди да вземе решение за сливане с М..⁴⁰⁷ В края на януари 2025 г. командирът на групата според съобщенията присъства на среща с Al-Sharaa, за да обсъдят сливането със силите за сигурност.⁴⁰⁸ Според А. З., експерт по сирийските въоръжени групировки, групата се е присъединила към Министерството на отбраната до средата на февруари 2025 г.⁴⁰⁹ С падането на правителството на А. фракцията разшири зоните си на действие, достигайки 40 километра на запад и северозапад до П.,⁴¹⁰ запълвайки вакуума в сигурността, оставен от отстъпваща армия на А..⁴¹¹

(с) фракции Sweida

Мъжете на достойнството (Р. Ал-К.) и Планинската бригада (Лива Ал-Д.) са сред най-видните въоръжени фракции Sweida.⁴¹² Последната група, водена от местния силен човек Чекиб Аззам, Съобщава се, че ⁴¹³ се състои от около 7 000 бойци.⁴¹⁴ Тъй като военната операция срещу бившето сирийско правителство продължаваше на север, местните фракции в Швейда, включително М. of D., М. В. и Sheikh Al-Karama, решиха да сформират стая за съвместни операции, за да изтласкат бившите правителствени сили, което беше постигнато на 8 декември 2024 г.⁴¹⁵ Първоначално тези фракции на другите *показаха нежелание да предадат оръжията си* на новото ръководство на страната⁴¹⁶, с аргумента, че те са необходими за осигуряване на безопасността на общността, преди да бъде сформирано постоянно правителство.⁴¹⁷

(г) Милиции, свързани с А. От превземането на властта от преходната администрация, остатъчните про-А. групировки са извършили дребномащабни, целенасочени атаки срещу нейните сили в цяла С..⁴²⁷

В началото на март нова въоръжена група, наречена Военен съвет за освобождение на С. и ръководена от бивши военни служители на режима на А., пое отговорност за широкомащабни атаки срещу силите за обща сигурност

в провинция Л.. 430 Освен това той обяви като своя цел „пълното освобождаване на сирийска територия от всички окупационни и терористични сили“.431

Тези бунтовнически групи са свързани със сблъсъците с правителствените сили за сигурност, които се състояха в началото на март, особено в крайбрежните райони (вижте раздел 4.1.2). Въпреки това ISW прецени, че е малко вероятно да се е появила единна сплотена бунтовническа организация, която да координира и изпълни по-голямата част от целенасочените атаки срещу правителствените сили.432

2.1.4. Сирийски демократични сили (SDF)

Според своя командир М. А. SDF се състои от около 100 000 членове.433 Те са военен съюз, в който курдските отряди за народна защита (YPG) имат значителен компонент. Наред с YPG има регионални военни съвети *като Военния съвет на Д. ез-Зор, Съвета на М. и Съвета на Ракка, чиято основна задача е да защитават собствените си райони.*434 За повече информация относно структурата на Сирийските демократични сили (SDF), вижте раздел 1.4.3 от доклада на EUAA COI за С. – Ситуация на сигурността (октомври 2024 г.).

След като водените от HTS фракции превзеха А. в края на ноември 2024 г., SNA започна *едновременно операция в провинция А., което доведе до сблъсъци със SDF на запад от река Е.*435 Междувременно SDF възприеха *изтеглянето на сирийските правителствени сили и техните проирански съюзници като възможност да разширят териториите си в Д. ез-Зор.*436 Изправени пред военни натиск от подкрепяни от Турция сили и сили, съюзени с новите власти в Д., SDF се изтеглиха от няколко града на Е. в провинции Ракка и Д. ез-Зор. Според говорител на SDF, целта е била да се запазят курдските райони по-на изток и да се предотврати пробив на SNA при язовир Тишрин.437 Това доведе до загуба на контрола на няколко града на SNA, като Manbij и Т. Rifaat.438 Освен преките сблъсъци, SDF също предприеха атаки с дроневи срещу позиции на SNA,439 описани като нововъзникваща способност.440

По време на референтния период SDF бяха изправени пред **дезертьорство от арабски членове на SDF.**441 Наборник от база в района на Al-Shaddadi, цитиран от сирийската телевизия, събщи, че SDF са спрели назначаването на новобранци за военна служба, тъй като около 80 новобранци са избягали от базата, докато източник, близък до SDF, заяви, че процентът на дезертьорство на наборниците за военна служба след свалянето на Б. А. е **достигнал повече от 90%** в някои райони на южната провинция Хасака и селските райони на Д. ез-Зор.442 Освен това няколко командири от Военния съвет на Д. ез-Зор дезертираха и прекосиха Е., за да избягат в райони под контрола на М..443 **Няколко източника съобщават за сблъсъци между племенните милиции и SDF в губернаторството Д. ез-Зор,444 с племенни бойци, прогонващи SDF от няколко места по поречието на река Е. в източната част на Д. ез-Зор.445 (В идентичен смисъл са показанията на разпитания по делото свидетел Айман А. – бел. моя).**

През януари 2025 г. М. А. заяви, че едно от основните им искания е децентрализирана администрация, позволяваща на SDF да се интегрира в

Министерството на отбраната като единен военен блок. Въпреки това временният министър на отбраната Мурхаф А. Касра *отхвърли това предложение*.⁴⁴⁶ Към края на януари 2025 г. преговорите между SDF и Преходната администрация изглеждаха в *застой*,⁴⁴⁷. *Една от причините е несигурната позиция на новата администрация на САЩ*.⁴⁴⁸

Еднодневната конференция за национален диалог, организирана от Преходната администрация на 25 февруари 2025 г. ⁴⁴⁹, която събра 600 души от цяла С., *не отпрати покани към фигури от SDF*.⁴⁵⁰ Освен това се съобщава, че Турция е прекъснала преговорите между Министерството на отбраната и SDF, *настоявайки за пълно разпускане на SDF и отхвърляйки опитите за компромис*, като например предложеното преместване на Свързани с П. бойци в И. или И..⁴⁵¹

През март 2025 г. обаче лидерите на SDF подписаха споразумение с правителството за интегриране на техните въоръжени сили и граждански институции в новото сирийско правителство. Споразумението налага *пълно прекратяване на военните действия и изисква от SDF да отстъпят контрола над граничните постове, летището и ключови петролни и газови полета*. Той също така признава кюрдското малцинство като неразделна част от С. и гарантира тяхното политическо представителство и участие.⁴⁵²

Споразумението се появи на фона на нарастващата несигурност относно ролята на САЩ в региона⁴⁵³ и дипломатическите усилия на няколко западни държави, които се застъпват за интеграцията на SDF в новата сирийска държава⁴⁵⁴, като експерти предполагат, че SDF вероятно признават своята отслабена преговорна позиция. ⁴⁵⁵ *Практическото прилагане на това споразумение не може да бъде наблюдавано в обхвата на този доклад*.

2.1.5. ИДИЛ

Тъй като предишното правителство беше свалено в началото на декември 2024 г., ИДИЛ използва вакуума на властта, за да атакува бившите правителствени сили⁴⁵⁶, разширявайки присъствието си в провинциите Х. и Х., в райони на сирийската пустиня, освободени от силите на А..⁴⁵⁷ Генералният секретар на ООН съобщи, че регионът на сирийската пустиня все още е „център за външно оперативно планиране“ за ИДИЛ и остава от решаващо значение за нейната операции.⁴⁵⁸ Според кюрдски офицер, ИДИЛ успява да конфискува големи количества оръжия, оставени от бившите правителствени войски.⁴⁵⁹ Междувременно САЩ разшириха въздушните си удари срещу лагерите и оперативните сили на ИДИЛ, вероятно отслабвайки групата.⁴⁶⁰

Агенцията за разузнаване на отбраната на САЩ докладва за периода от октомври до декември 2024 г., че ИДИЛ „не е показала значително подобрение в оперативните способности или сложността на атаката“ в С., като се съобщава, че възможностите на групата са били намалени поради целенасочени удари, залавянето или убийството на много лидери на ИДИЛ.⁴⁶¹ През референтния период операциите на ИДИЛ са регистрирани главно в райони, контролирани от SDF,⁴⁶² като SOHR документира 17 операции на ИДИЛ за месец януари 2025 г.⁴⁶³ Операциите на групата включват клетки на ИДИЛ, атакуващи патрули⁴⁶⁴ и контролно-пропускателни пунктове на SDF,⁴⁶⁵ като някои от тези атаки включват I., ⁴⁶⁶ ръчни

гранати⁴⁶⁷ и гранати за реактивни двигатели (R.).⁴⁶⁸

К. Р., журналист от германското новинарско списание D. S., в средата на февруари подаде доклад за дейността на ИДИЛ в райони под контрола на Преходната администрация, след като прекоси сирийската пустиня. Изявления, получени от войници, разположени в района, както и от някои останали местни жители, показват, че те не са забелязали дейност на ИДИЛ, по-скоро има признаци, че бивши правителствени войници, както и престъпници, са използвали дегизировки на ИДИЛ, когато са извършвали атаки срещу съперничаещи групи, както и срещу цивилни. Местен журналист спомена, че много бойци на ИДИЛ са преминали Е. в територии, контролирани от SDF.⁴⁷³

Според специалния пратеник на ООН за С. Г. П. безредиците продължават в крайбрежните региони, Х. и Х. в началото на 2025 г. Въоръжени групи, включително групировката „Ислямска държава“ – и над 60 групи с понякога противоречиви цели – представляват постоянна заплаха за териториалната цялост на С.. Освен това има продължаващ конфликт между Сирийските демократични сили DAANES (SDF) и подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA); а израелските въздушни удари и нарушенията на споразумението за разединяване от 1974 г. на Г. извори пораждат опасения относно суверенитета на С., според специалния пратеник. Хуманитарната ситуация също остана критична: почти 15 милиона сирийци се нуждаеха от здравни грижи, 13 милиона бяха засегнати от остра продоволствена несигурност (UN N., 8 януари 2025 г.), а броят на новоразселените хора поради ескалиращото насилие нарасна до 652 000 до края на януари 2025 г. (UN N., 30 януари 2025 г.).

Региони и участници в конфликта: Преходното правителство на А. Al-Sharaa контролира повечето от западните градове и селските райони на С. (-> ecoinet търсене на преходно правителство). На юг силите под ръководството на бившия бунтовник А. Ал-А. (-> ecoinet търсене за Дараа) и други фракции (-> ecoinet търсене за Сувейда) се съпротивляват на интегрирането в новата сирийска армия. На север протурската Сирийска национална армия (SNA) държи под свой контрол районите около Afrin и Jarabulus, както и между Т. Abyad и Ras al-Ain (-> ecoinet търсене на SNA). Североизточната част на С. продължава да се контролира от ръководените от курдите Сирийски демократични сили (SDF) (които преговарят с Al-Sharaa) (търсене в ecoinet на SDF) (TWI, 28 февруари 2025 г.).

3. Международно участие

3.1.1. Турция

Турция е известна като най-важният⁴⁷⁴ и „най-твърдият“ външен поддръжник на сирийската опозиция през годините на конфликт, довел до падането на правителството на Б. Ал-А..⁴⁷⁵ Турското правителство поддържа дългогодишни връзки с HTS,⁴⁷⁶ основната въоръжена опозиционна група.⁴⁷⁷ Въпреки това, за разлика от SNA, която е финансирана, обучена и оборудвана от Турция,⁴⁷⁸ между Турция и HTS не съществува връзка патрон-клиент.⁴⁷⁹

3.1.2. Русия

За информация относно участието на Русия в С. преди ноември 2024 г. вижте раздел 1.3.3. от доклада на EUAA COI в С. – Ситуация на сигурността

(октомври 2024 г.). Когато правителството на Б. Ал-А. беше свалено, Русия, съсредоточена основно върху войната в У., разполагаше с ограничени ресурси за С..⁵⁰⁵ В резултат на това Русия не беше в състояние да предложи значителна военна подкрепа на правителството на А. освен някои въздушни удари.⁵⁰⁶

Към началото на 2025 г. Русия все още управлява две военни бази в С., а именно летище Хмеймим⁵¹⁶ и пристанището Т. в западна С..⁵¹⁷ Тези бази не бяха повредени по време на настъплението на опозиционните фракции.⁵¹⁸ Новата сирийска преходна администрация предостави гаранции за избягване на удари по тези бази,⁵¹⁹ Нейният лидер Ал-Ш. първоначално заяви, че няма да изключи възможността руснаците да останат.⁵²⁰ Към края на януари 2025 г. преходните власти не са наложили пълно изтегляне на руските сили от С..

3.1.3. И. и проиранските милиции

След убийството на високопоставени членове на Корпуса на ислямската еволюционна гвардия на И. (IRGC) при израелските удари в Д. през 2023 г. и 2024 г.⁵²⁵ и елиминирането на висшето ръководство на Х. и по-голямата част от неговата инфраструктура при инвазията на И. и въздушните удари в Л., влиянието на И. и неговите съюзници от ливанската Х. в С., е намаляло значително.⁵²⁶

Съобщава се, че И., подобно на Русия, е бил хванат неподготвен от напредването на въоръжени опозиционни сили, което е довело до падането на управлението на А..⁵²⁷ Първоначално И. изрази твърда подкрепа за силите и правителството на А..⁵²⁸ *Десетки подкрепяни от И. Народни мобилизационни сили (PMF) преминаха в С. близо до Ал-Букамал в Д. ез-Зор в началото на декември 2024 г., за да подсилят обсадените войски на С. на фронтната линия в С. С..*

3.1.4. Водена от САЩ коалиция:

Скоро след падането на правителството на А. американската администрация на бившия президент Д. Б. проведе първоначални срещи с фактическия лидер на страната А. Ал-Шараа⁵³⁷ и с новоназначения фактически външен министър на С. А. Ал-Хибани.⁵³⁸ В резултат на тези разговори наградата за Ал-Ш. беше премахната⁵³⁹, *но не и определянето му като терорист*⁵⁴⁰.

Според Министерството на отбраната на САЩ към декември 2024 г. е имало около 2 000 американски войници в страната.⁵⁴¹ Администрацията на САЩ на бившия президент Д. Б. твърди, че САЩ ще продължат разполагането си в Североизточна С., където те действат в подкрепа на SDF, като част от мисия за победа над ИДИЛ.⁵⁴² Тъй като С. щати разглеждат възможно възраждане на ИДИЛ като предизвикателство за интересите на САЩ в С. силите на САЩ нанесоха многобройни удари на 8 декември 2024 г. като сигнал за продължаваща решимост да предотвратят подобно възобновяване.⁵⁴³ По-нататъшните индивидуални удари от водената от САЩ коалиция по цели на ИДИЛ продължиха и през втората половина на декември 2024 г.⁵⁴⁴

През декември 2024 г. и януари 2025 г. също имаше множество доклади за сили на водената от САЩ Глобална коалиция, транспортиращи войски или военно и друго оборудване, за да подсилят своите военни бази в Хасака (включително тези в Касрик,⁵⁴⁵ Ал-Шадади,⁵⁴⁶ Х. Ал-Джейр, ⁵⁴⁷ Т. Baydar⁵⁴⁸), Raqqa,⁵⁴⁹ и Deir Ez-Zor (Конико газово поле и Ал-О. петролно

находище)⁵⁵⁰ и като част от усилията си да укрепят съществуващите бази и да създадат нова база в района на Ain Al-A. (губернаторство А.).⁵⁵¹ Освен това, ръководената от САЩ *Глобална коалиция и SDF* *проведоха съвместни военни учения в Koniko Gas Полева база (Deir Ez-Zor) и база Qasrik*⁵⁵² и засилени военни патрули в Д. Ез Зор и Ракка.⁵⁵³

Въпреки това сегашният президент Д. Т. и правителствени служители, близки до него, оттогава изразиха своя интерес от изтеглянето на американските сили от С., като двама служители на отбраната на САЩ, цитирани от N. N. в началото на февруари 2025 г., казаха, че П. е започнал да разработва планове за пълно изтегляне на американските войски от С..⁵⁵⁴

3.1.5. И.

И., докато празнува падането на А. като „исторически“ обрат на събитията⁵⁵⁵, който премахна крайъгълен камък на арката на И. от прокси и съюзнически милиции, които му позволяват да заплашва И., показва скептицизъм към бунтовниците, които свалиха Асад⁵⁵⁶, чиито редици включваха джихадистки бойци.⁵⁵⁷

В началото на март 2025 г. израелският министър на отбраната стигна дотам, че нарече преходната администрация „терористичен режим на радикалния ислям“.⁵⁵⁸

След падането на правителството на А. С. стана свидетел на ескалация на израелските въздушни удари, насочени към множество съоръжения, унищожавайки радарни системи, ракетни обекти и самолети.⁵⁵⁹ Едновременно с това израелските сухопътни сили превзеха контрола над демилитаризираната буферна зона между контролираните от И. Г. възвишения и Сирия⁵⁶⁰ и извършиха сухопътни нахлувания в южна сирийска територия отвъд буферната зона (главно в Кунейтра⁵⁶¹, но също и в Д.), превзеха села⁵⁶² и стратегически позиции и положили усилия за разоръжаване на местните жители.⁵⁶³ Междувременно израелците силите продължиха да нанасят въздушни удари по бивши обекти на С. в Ю. Сирия⁵⁶⁴, близо до град Дамаск⁵⁶⁵ и по крайбрежието⁵⁶⁶. Докато израелското правителство първоначално подчерта временния характер на превземането на буферната зона⁵⁶⁷, в края на януари 2025 г. министърът на отбраната И. К. обяви, че израелските сили ще останат в тази зона „за неопределено време“.⁵⁶⁸ В края на февруари членове на израелското правителство обяха, че И. няма да позволи на преходната администрация да установи контрол над южната част на С., изисквайки нейната пълна демилитаризация.⁵⁶⁹

Към началото на март 2025 г. не са докладвани „големи сблъсъци“ между израелските сили и новите сили за сигурност на С..⁵⁷² За допълнителна информация относно участието на И. в С. от ноември 2024 г. вижте раздел 4.4. на този доклад

4. Последни тенденции в сигурността

4.1. Области под контрола на Преходната администрация

На 27 ноември 2024 г. HTS и съюзнически фракции, подкрепяни от Турция, започнаха светкавична военна офанзива в северозападна С., която в крайна сметка доведе до падането на управлението на А.. Тази операция доведе до значително засилване на атаките от страна на войските на правителството на

Асад⁵⁷⁴ и руските сили, като ACLED регистрира 684 въздушни и артилерийски удара в контролираните от опозицията територии в С. С. между 1 октомври и 26 ноември. Съобщава се, че тези удари са причинили най-малко 39 смъртни случая сред бойци и цивилни. ⁵⁷⁵

Едновременно с ръководената от HTS офанзива, започнала на 27 ноември, убийства, израелски удари, атаки на ИДИЛ и безразборна стрелба в районите, контролирани преди това от правителството на А., доведоха до множество смъртни случаи на цивилни.⁵⁷⁶ Въздушни удари на про-Асadowи сили, включително от руски самолети, убиха десетки цивилни в [населено място] между 27 ноември и 2 декември 2024 ⁵⁷⁷, включително 22 цивилни в поредица от удари, които удариха пазар и пет жилищни района на 1 декември⁵⁷⁸, както и удари срещу болница в [населено място] (1 декември)⁵⁷⁹ и райони в западната провинция на А. (между 27 и 30 ноември).⁵⁸⁰ Междувременно четирима студенти бяха убити, когато ракета HTS удари тяхното общежитие в А. (29 ноември 2024 г.). ⁵⁸¹ **До 12 декември 2024 г. повече от 1,1 милиона души са били новоразселени поради ескалацията на военните действия от началото на офанзивата.**⁵⁸²

Към февруари и началото на март 2025 г. териториите, контролирани от Администрацията за военни операции (М.), главният команден център⁵⁸³ на новата ръководена от HTS преходна администрация, обхващат по-голямата част от западна, централна и южна С., както и западния бряг на Е. в Д. ез-Зор. Тези райони включват градовете Д., Идлиб, А., Х., Х., както и крайбрежните градове Л. и Т..⁵⁸⁴ Източници отбелязват, че контролът на новите власти остава *разпокъсан* в определени райони.⁵⁸⁵ Докато контролът им в градовете Д., А. и Х. според съобщенията е ефективен,⁵⁸⁶ в районите на Х., селските райони на Х. и Ю. С. (Дар'а и провинции Ш.)⁵⁸⁷ *силите на М. са пренапрегнати и се конкурират с други автономни въоръжени фракции.*⁵⁸⁸ Крайбрежните райони на Л. и Т. са били предразположени към атаки срещу силите за сигурност⁵⁸⁹ и сектантско насилие⁵⁹⁰ след падането на А. (за повече информация вижте раздел 4.1.2).

Според данните на ACLED областите, най-засегнати от инциденти със сигурността (битки, експлозии/дистанционно насилие, насилие срещу цивилни) през отчетния период са били областите А. Ал Араб/Кобане (401 инцидента) и Д. С. (307 инцидента) (*и двете провинция А.*) *и област Д. ез-Зор (258 инцидента) на провинция Д. ез-Зор.*⁵⁹¹ Междувременно сред всички провинции най-малко инциденти със сигурността са регистрирани в Т. (40 инцидента).⁵⁹² В крайбрежните райони най-голям брой инциденти със сигурността са регистрирани в област Л. (47 инцидента).⁵⁹³ Най-голям брой инциденти със сигурността в Ю. С. са регистрирани в областите Д. (75 инцидента), Изра (66) и К. (57 инцидента).⁵⁹⁴

4.1.1. Престъпност, беззаконие и сектантско насилие

Съобщава се, че несигурността и нестабилността на ситуацията със сигурността поради престъпност и беззаконие преобладават в различни региони.⁵⁹⁵ Крайбрежните райони са засегнати от инциденти на нападение, целенасочени атаки⁵⁹⁶ и убийства на цивилни,⁵⁹⁷ атаки на контролно-пропускателни пунктове, грабежи, грабежи и отвлечения.⁵⁹⁸ Случаи на убийства от неидентифицирани мъже/въоръжени групи,⁵⁹⁹

отвлечения и грабежи са докладвани по подобен начин в селските райони на Д..600 Смъртоносни атаки срещу цивилни са регистрирани допълнително в Идлиб,601 Х. и лагера Я. в Д..602 Според С. Р. Г. в С., организация на гражданското общество, [населено място] е станал свидетел на 64 отвлечения между 9 декември 2024 г. и средата на февруари 2025 г., включително най-малко 13 цивилни.

Тези отвлечения постепенно се увеличили през декември 2024 г., като достигнаха своя връх на 27 декември, докато спаднаха до нула през януари, преди да нараснат отново. 19 от тези отвлечени са били убити.603 Според оценката на Г. У., повечето от тези престъпления са извършени от цивилни и банди, които не са свързани с преходната администрация, въпреки че някои местни командири и редови войници са участвали в отвлечения на алауитски цивилни на сектантска основа.604 Области като Д., Л. и Т. също остават склонни към сектантство напрежение **на фона на липсата на формализирани механизми за сигурност.**605

Според SOHR през януари 2025 г. убийствата и ответните атаки, включително на сектантска и политическа основа, са се увеличили значително в районите, контролирани от преходната администрация, като най-високите нива са регистрирани в Х. (91 жертви, включително 59 сектантски убийства), Х. (46 смъртни случая, включително 28 сектантски убийства) и Л. (15 смъртни случая, включително 13 сектантски убийства).606 През януари ACLED регистрира, че над 176 цивилни, включително някои бивши бойци на правителството на А., са били убити от неидентифицирани въоръжени мъже.607

Съобщава се, че в [населено място] и селските райони на Х. и Х. силите за сигурност са били пренапрегнати и *са разчитали на минимално обучени новобранци, което е позволило безредиците да продължат след падането на А.*608 В Х. и някои части на Х. се съобщава, че случаите на местно сектантско възмездие от сунити срещу алауити са сериозен проблем.609 Имаше разпространение на непроверени доклади за наказания, набези, изчезвания и убийства в социалните медии, за които се твърди, че показват бойци на HTS, които бягат610 или подбуждат към насилие срещу алауити.611 Както отбеляза Г. У., *по-сериозните атаки срещу останките на А. обикновено се случват в селските райони, характеризиращи се с висока концентрация на бивши „шабиха“*612 (въоръжени банди, подкрепящи А.)613 и ограничено присъствие на силите за сигурност.614 Въпреки това, такива за насочване към бивши лоялни привърженици на А. също се съобщава в Д..615 В някои от тези случаи, които продължиха до февруари 2025 г.616, извършителите остават неидентифицирани.617

4.1.2. Крайбрежни райони

Предполагаеми остатъци от правителството на А. организираха смъртоносни засади срещу силите за сигурност на новата преходна администрация618, включително в провинция Т. в това, което беше отбелязано като първото пряко предизвикателство към властта на новите управляващи619 на 24 декември 2024 г. (оставяйки 14 убити полицаи)620 и в [населено място] на 5 януари 2025 г. (убивайки най-малко двама членове на силите за сигурност).621 Т., Л. и части от провинциален Д. и Х., всички оценени от

ACLED като области, в които преходната администрация „не е спечелила решаваща победа“ от началото на февруари 2025 г. *стана свидетел на появата на нови милиции, които се противопоставят на преходна администрация.*⁶²² *Тези групи, които могат да възникнат, когато бойци, свързани с А., се сливат във въоръжени банди и малцинства, формират групи за самоотбрана,*⁶²³ *атакуват полицията и военните сили, за да дестабилизируют новата администрация.*⁶²⁴ Такива атаки и сблъсъци бяха докладвани до февруари 2025 г. в Х., крайбрежният регион⁶²⁵ (включително близо до базата Хмеймим в Л.), източна Д., и селски Д..⁶²⁶

*В началото на март беше съобщено за значителна ескалация на военните действия в Л., Тартус*⁶³⁶ *и в по-малка степен в провинциите Х. и Х..*⁶³⁷ След поредица от атаки от страна на про-А. настроени срещу общите сили за сигурност в Банияс, Т. и Джаблех, Латакия⁶³⁸, което доведе до повече от 100 членове на силите за сигурност и 15 цивилни, убити в последно,⁶³⁹ правителствените сили за сигурност и свързаните с тях въоръжени участници, „очевидно действащи извън контрола на Д.“, започнаха обща мобилизация и започнаха ответни атаки срещу бунтовници и цивилни.⁶⁴⁰ Докладите показват бързи екзекуции по сектантска линия от неидентифицирани извършители, членове на силите за сигурност на временните власти и елементи, свързани с предишното правителство.⁶⁴¹

*Според SOHR 1454 души са били убити при сблъсъците, включително 973 цивилни.*⁶⁴² Повечето от убитите цивилни са били членове на алавитската общност, особено от Области Л. и Т..⁶⁴³ Според SOHR има 545 цивилни убити в Л., 262 в Т., 156 в Х. и 10 в Х..⁶⁴⁴ SNHR документира 803 лица, убити между 6-10 март. Най-малко 211 цивилни бяха убити от про-А. въоръжени групи, докато най-малко 420 цивилни и обезоръжени бойци бяха убити от силите за сигурност и свързаните с тях въоръжени групи. Най-голям брой цивилни и обезоръжени бойци е регистриран в провинциите Л. (185) и Т. (183), с по-малък брой в Х. (29) и Х. (3). *Насилието включва извънсъдебни убийства, полеви екзекуции и систематични масови убийства, водени от отмъщение и сектантски мотиви.*⁶⁴⁵ OHCHR е документирал 111 смъртни случая на цивилни към 11 март, но проверката продължава и се смята, че действителната такса е значително по-висока.⁶⁴⁶

Съобщава се, че *хиляди хора са били разселени в крайбрежните райони*⁶⁴⁷, *като около 16 000 са преминали в Л. поради военните действия.*⁶⁴⁸ На 10 март преходната администрация обяви края на военната операция в крайбрежните райони.⁶⁴⁹ Президентът Ал-Ш. издаде решение за сформирание на независим национален комитет за разследване на събитията⁶⁵⁰ и според съобщенията властите започнаха да преследват лица, обвинени в извършване на престъпления по време на бунтовническата дейност в З. С. между 6 и 10 март.⁶⁵⁵

4.1.4. Район Африн Районът Африн, преди това окупиран от SNA, докато контролът беше прехвърлен на преходната администрация в началото на февруари 2025 г.,⁶⁵⁶ *стана свидетел през референтния период на многобройни случаи на цивилни лица, подложени на убийства,*⁶⁵⁷ *отвлечения,*⁶⁵⁸ *побой,*⁶⁵⁹ *заплахи*⁶⁶⁰ *и сплашване,*⁶⁶¹ *както и въоръжено грабеж/грабене*⁶⁶² *от членове на милиции, включително свързани с SNA*

фракции като дивизия С. Мурад⁶⁶³, дивизия Ал-Хамзат⁶⁶⁴ и фракция С. Шах.⁶⁶⁵ Рудав цитира Центъра за документиране на нарушенията на правата на човека (VDC), който казва, че според съобщенията 87 души са били отвлечени между 1 януари и 8 февруари 2025 г.⁶⁶⁶ Най-малко едно дете е убито по време на престрелки, включващи кражби и грабеж.⁶⁶⁷

4.2. Райони под контрола на Сирийската национална Армия (SNA) За информацията относно тенденциите в сигурността в районите, контролирани от подкрепяните от Турция сили преди ноември 2024 г., вижте раздели 2.2., 2.7., 2.8. от доклада на EUAA COI за С. – Ситуация на сигурността (октомври 2024 г.). Към февруари и началото на март 2025 г. подкрепяните от Турция милиции (т.е. Сирийската национална армия - SNA) контролираха северните и източните селски райони на А., включително района между A'zaz, Al-Bab и Джараблус (район на операцията „Щитът на Е.“). SNA също така контролира участък от територия по-на изток⁶⁷³, известен като зоната на операцията P. S., грубо ограничена от района Т. Abyad (Raqqa) на запад и Ras Al-Ain (Hasaka) на изток, като известно присъствие на SNA е картографирано чак на изток до Т. al-Amir Hasaka).⁶⁷⁴ Междувременно контролът над района Afrin в северозападната част на А., преди окупиран от фракции на SNA от 2018 г., беше прехвърлен на преходната администрация, след като нейните сили за сигурност навлязоха в [населено място] в началото на февруари 2025 г.⁶⁷⁵

(а) Операция Зората на свободата и защитените зони на Е. На фона на военната офанзива на сирийската въоръжена опозиция⁶⁷⁶, SNA на 30 ноември 2024 г. *стартира своя собствена съпътстваща операция Зората на свободата*⁶⁷⁷ в северните и източни провинциални райони на А..⁶⁷⁸ Нейната непосредствена цел беше да изтласка войските на SDF на изток от река Е..⁶⁷⁹

SNA превзе няколко града в северната част на Алепо⁶⁸⁰ и завладя [населено място] Рифаат⁶⁸¹, райони, разположени на юг от А. и Ал-Б., както и [населено място] и околностите му. Междувременно източниците за картографиране не са съгласни дали [населено място] и неговите източни околности са под контрола на HTS ⁶⁸² или частично контролирани от SNA.⁶⁸³

След превземането на [населено място] (северно А.)⁶⁸⁴ и след това превземането на Манбидж⁶⁸⁵ след временно прекратяване на огъня, постигнато с посредничеството на САЩ, което позволи изтеглянето на SDF от града,⁶⁸⁶ SNA напредва към граничния град с мнозинство от кюрди Кобане⁶⁸⁷ на източния бряг на река Е..⁶⁸⁸ На 24 декември 2024 г. SDF *обяви контраофанзива, целяща да си върне територията, загубена от SNA*⁶⁸⁹, *тъй като направи някои териториални печалби в източните селски райони на А.*⁶⁹⁰

Съобщава се за тежки сблъсъци между SNA и SDF през януари и февруари 2025 г. на фронтовите линии около стратегическия язовир Tishreen и моста Qara Qozak на река Е., ⁶⁹¹ *в селата в провинциалния Манбидж*⁶⁹² *и около [населено място].* ⁶⁹³ Ожесточените сблъсъци с използване на средно и тежко оръжие, включително гранатомети, в района около язовира, доведоха до 116 бойци и 20 цивилни убити в рамките на 15 дни. Сблъсъците около язовира Тишрин и в провинцията М. продължиха през януари 2025 г.⁶⁹⁴ *Освен бойци, десетки цивилни бяха убити или ранени по време на размяна на*

*артилерийски и ракетен огън между подкрепяните от Турция/Турция сили и SDF/кюрдските сили.*⁶⁹⁵

Районът около [населено място] стана свидетел на продължаващо насилие в месеците след падането на А..⁶⁹⁶ Към края на декември 2024 г., на фона на сблъсъци след опитите на SDF да си върнат [населено място], ситуацията със сигурността беше описана като „много напрегната“ и лишена от яснота.⁶⁹⁷ Между края на декември/началото на януари 2025 г. и началото на февруари 2025 г. районът на М. беше засегнат от седем атентата с коли бомби.⁶⁹⁸ Те включват две експлозии на коли бомби, докладвани на 1 февруари (причиняване на четири смъртни случая на цивилни)⁶⁹⁹ и 3 февруари (удряне на превозно средство, превозващо жени селскостопански работнички, което води до най-малко 19 смъртни случая на цивилни).⁷⁰⁰

На фона на това, което SOHR нарича „ескалиращ хаос в сигурността“ в райони, контролирани от Турция и нейните прокси групи,⁷⁰² други цивилни бяха убити от неидентифицирани въоръжени лица в град Манбидж⁷⁰³ и неговите околности,⁷⁰⁴ както и в провинцията Джараблус в източната част на А..⁷⁰⁵ В края на декември 2024 г. и началото на януари 2025 г. също имаше няколко експлозии на минирани мотоциклети в северната и източната част на А. (включително една в Т. Р. и две в [населено място]), някои от които причини цивилни жертви.⁷⁰⁶ Фракциите на SNA също бяха докладвани, че са подлагали цивилни на отвличане, побой и грабежи в провинцията Ал-Б. (източно А.).⁷⁰⁰

Според данните на ACLED районите под контрола на NA/спорни в провинция А., които са били най-засегнати от инциденти със сигурността (битки, експлозии/дистанционно насилие, насилие срещу цивилни) през отчетния период са били областите А. Ал Р./Кобане (401 инцидента) и М. (212 инцидента), възлизащи на около 49 % от общия брой инциденти със сигурността, регистрирани в провинция А..⁷⁰⁸

б) зона на операция „Извор на мира“:

Места в С. С., които са част от зоната на операция „Извор на мира“, включително в западна Рака⁷⁰⁹ (напр. районите А. И. и Т. Абяд)⁷¹⁰ и Хасака (Р. Ал-А.)⁷¹¹ *станаха свидетели на тежки сблъсъци между турските сили/SNA и SDF, включващи използването на тежко въоръжение,⁷¹² ракетен огън,⁷¹³ дрон война,⁷¹⁴ и инфилтрации,⁷¹⁵ както и турски сили и подкрепяни от Турция фракции на SNA, бомбардиращи села.*⁷¹⁶

Цивилните жертви в района на операция „Извор на мира“ включват две жени, които бяха застреляни от военната полиция (район Сулук в провинцията Ракка), момиче, ранено от снаряд, изстрелян от турските сили (западен селски Т. Абяд в северна Ракка)⁷¹⁷ и убийството и раняването на седем цивилни при експлозия във военен щаб в провинцията Р. Ал-А. след проникване от специални сили на SDF.⁷¹⁸ Районът на Ras Al-Ain също преживя нарастващ „хаос в сигурността“, включително кражби, *грабежи и вътрешни борби между въоръжени фракции*⁷¹⁹, *свързани с милиционери, възнамеряващи да напуснат зоната на операция „Извор на мира“*⁷²⁰ (такива премествания на територията на SDF бяха улеснени от SDF).⁷²¹ Подкрепената от Турция военна полиция и милиции проведеха кампании за сигурност насочени към лица, опитващи се да напуснат района.⁷²² Няколко членове на подкрепяните

от Турция милиции са били убити в този контекст.⁷²³

Според данни на ACLED районите под контрола на SNA/спорни в провинциите Ракка и Хасака, които са били най-засегнати от инциденти със сигурността (битки, експлозии/дистанц. насилие, насилие срещу цивилни) през отчетния период бяха районите Т. Abyad в Ракка (193 инцидента) и Ras Al Ain (111) в Хасака, възлизащи на около 51 % и 27 % от всички инциденти със сигурността, регистрирани съответно в провинциите Ракка и Хасака.⁷²⁴

4.3. Райони под контрола на Сирийската демократична Сили (SDF) За информацията относно тенденциите в сигурността в контролираните от курдите райони преди ноември 2024 г. вижте раздели 2.2., 2.7., 2.8. и 2.9. от доклада на EUAA COI за С. – Ситуация на сигурността (октомври 2024 г.).

SDF контролират голяма част от територията в Североизточна С., която представлява *почти една трета от общата площ на страната*.⁷²⁵ Тези територии се състоят от около *70 процента от петролните и газови полета на С.*⁷²⁶ Към февруари и март 2025 г. териториите, контролирани, окупирани или завзети от SDF, обхващат по-голямата част от Хасака, приблизително половината от Ракка (включително [населено място]) и ***частите от Д. Ез Зор и А., които се намират на изток от Е. Река***, както и тесен издатък на западния бряг на Е. в А.,⁷²⁷ разположен на юг от езерото А. и близо до язовира Тишрин.⁷²⁸

Според Института за изследване на войната (ISW) и Проекта за критични заплахи (СТР) някои малки райони на запад от Е., разположени на юг от Ал-Б. и М., *са били оспорвани между SDF и SNA*.⁷²⁹ Поне непосредствено след превземането на [населено място] от въоръжената опозиция, SDF останаха под контрола на двата квартала на града с мнозинство от курди Ashrafieh и Sheikh Maqsoud.⁷³⁰

На 6 декември 2024 г. бившето правителство на А. се изтегли от [населено място] ез-Зор и околностите му и SDF навлязоха в тези райони, опитвайки се да запълнят този вакуум.⁷³¹ Тъй като войските на А. започнаха да предават територия на SDF,⁷³² *SNA стартирайки своя собствена операция Зората на свободата*⁷³³ в северните и източни селски райони на А., ⁷³⁴ изгони курдските сили от ключови точки на западния бряг,⁷³⁵ превземайки Т. Рифаат⁷³⁶ и стратегическия [населено място] на 10 декември 2024 г.⁷³⁷ Въпреки това, SDF направи някои териториални придобивки в източните

провинциални А. в края на декември 2024 г.⁷³⁸ и до януари 2025 г. *отново изпрати части дълбоко в бившите райони на А. в Д. Ез-Зор, Ракка и А.*⁷³⁹ Към края на февруари 2025 г. турските сили/SNA и SDF продължават да участват в тежки боеве в С. С. близо до моста Qara Qozak и язовира Tishreen⁷⁴⁰, като ISW и СТР предполагат, че Турция вероятно се опитва да прекъсне линиите за доставки на SDF към язовира, разположен на източния бряг на Е. в провинция А..⁷⁴¹ За повече информация относно сблъсъците в С. С. вижте раздел 4.2 от този доклад. Освен това през референтния период Турция обстрелва обекти на SDF в цяла Североизточна С..⁷⁴² Към януари 2025 г. беше отбелязано, че SDF, отслабени от загубата на територия и отстъплението си на изток от Е..⁷⁴³ са изправени пред екзистенциална заплаха⁷⁴⁴, *докато се борят за защита на своята автономна територия.*⁷⁴⁵

Докато конфликтът между SDF и SNA остава централен в североизточна С..⁷⁴⁸ **SDF се сблъсква с несъгласие от някои арабски племенни фракции в Д. Ез-Зор**⁷⁴⁹ и тези **дългогодишни конфликти** също продължават през референтния период.⁷⁵⁰ *Въоръжени мъже, свързани с Шейх И. ал-Х.,*⁷⁵¹ *племенен лидер, известен с мобилизирането на племена в Д. Ез-Зор срещу SDF,*⁷⁵² атакува щаба за сигурност и патрулиращи войски на SDF. През януари 2025 г. няколко цивилни бяха ранени, когато SDF стреляха по млади мъже след поредица от подобни атаки,⁷⁵³ докато десетки заподозрени лоялисти на А., или тиямени от Националните сили за отбрана (NDF) и поддръжници на шейх И. ал-Х. бяха арестувани в мащабна кампания за сигурност в провинцията Д. ез-Зор.⁷⁵⁴

*Контролираните от SDF зони станаха свидетели на убити или ранени цивилни при различни инциденти, включително убийства,*⁷⁵⁵ *племенни*⁷⁵⁶ *и семейни спорове,*⁷⁵⁷ *многобройни атаки от турски сили,*⁷⁵⁸ *членове на SDF, стрелящи по протестиращи,*⁷⁵⁹ *и (предполагаеми) атаки на ИДИЛ.*⁷⁶⁰ *Десетки цивилни бяха убити или ранени при множество удари с турски дроне, за които се твърди, че са нанесени срещу цивилни цели в околностите на язовир Тишин (източно А.).*⁷⁶¹

Клетките на ИДИЛ извършиха атаки срещу позиции на SDF и военни патрули в североизточна С., причинявайки редица жертви сред войските на SDF.⁷⁶² SOHR регистрира 27 операции на ISIL през ноември 2024 г. (включително 22 в Д. ез-Зор и 3 в Хасака) и още 13 операции на ИДИЛ през първите три седмици на януари 2025 г. Зони, контролирани от SDF (10 в Д. ез-Зор и 3 в Хасака). **Атаките на ИДИЛ доведоха до редица смъртни случаи или ранени сред цивилни**⁷⁶³ и членове на курдските сили за сигурност.⁷⁶⁴ В началото на февруари 2025 г., след широкомащабни въздушни операции срещу ИДИЛ в цяла С. през декември 2024 г., водената от САЩ коалиция и SDF започнаха нова кампания срещу групировката в южните райони на Хасака, убивайки двама оперативни служители на ИДИЛ.⁷⁶⁵

Според данни на ACLED районите под контрола на SDF/оспорвани са най-засегнати от инциденти със сигурността (битки, експлозии/дистанционно насилие, насилие срещу цивилни) по време на референтния период *са районите Д. ез-Зор (258 инцидента) и Хасака (229 инцидента), възлизащи на около 56 % и 57 % от всички инциденти със сигурността, регистрирани*

съответно в Д. ез-Зор и губернаторството Хасака. Сделката налага пълно прекратяване на военните действия и изисква от SDF да се откажат от контрола над граничните пунктове, летището и ключовите петролни и газови находища.⁷⁶⁷

4.4. Въздействието на войната между И. и Х. върху сигурността в С.

Веднага след падането на правителството на А. И. нанесе стотици въздушни удари в С.,⁷⁶⁸ целящи да попречат на новите ръководени от HTS власти да получат достъп до арсенала на бившето правителство на А..⁷⁶⁹ Тази кампания дойде, след като И. нанесе множество въздушни удари срещу сайтове на Х. и подкрепяните от И. милиции през ноември 2024 г.⁷⁷⁰, което според SOHR доведе до смъртта на 16 цивилни.⁷⁷¹

Въздушните удари от декември 2024 г. бяха насочени главно срещу въздушни бази, свързани с бившите сили на А., и тяхното съдържание, включително самолети, военни сигнални станции и радарни системи, съоръжения за научни изследвания и складове за оръжия и боеприпаси. Между падането на А. и 18 декември 2024 г. SOHR документира 498 въздушни удара, нанесени от израелски самолети в различни провинции (засягащи най-вече Д., Дар'а, Л. и селски район на Д.).⁷⁷² Тези въздушни удари доведоха до унищожаването на военните запаси и отбранителната инфраструктура на страната, както и повечето от нейните ракетни системи и танкове.⁷⁷³ Израелският въоръжените сили бяха цитирани да казват, че по време на първата вълна от бомбардировки, които се случиха в рамките на 48-часов период и удариха около 320 цели, около 80% от военните способности на С. са били унищожени,⁷⁷⁴ въпреки че тази цифра не е потвърдена независимо.⁷⁷⁵

Съобщава се, че въздушната кампания е довела до десетки смъртни случаи.⁷⁷⁶

В отговор на падането на управлението на А., израелският министър-председател Б. Н. обяви, че страната му вече не признава Споразумението за разединение между И. и С. от 1974 г.⁷⁷⁷ Израелските въоръжени сили впоследствие окупираха патрулираната от ООН⁷⁷⁸ емилитаризирана зона⁷⁷⁹ между окупираните от И. Г. възвишения и контролираните от С. райони на Губернаторство К..⁷⁸⁰ Освен това те навлязоха на сирийска територия извън демилитаризираната зона⁷⁸¹ (основно в К.,⁷⁸² но също и в Дар'а), превземайки села⁷⁸³ и стратегически позиции.⁷⁸⁴

Към 19 декември 2024 г. ACLED отбеляза, че израелските сили контролират осем села в губернаторствата на К., Дар'а и селски Д..⁷⁸⁵ Те предупредиха селяните да „останат въщи“, ⁷⁸⁶ създадоха аванпостове и нахлуха в някои домове, твърдейки, че търсят оръжия и членове на Х..⁷⁸⁷ Между 19 декември 2024 г. и 1 февруари 2025 г. сателитните изображения показват, че И. строи шест военни обекта в буферната зона и още един обект извън нея на сирийска територия.⁷⁸⁸

Както съобщи Ал Д., израелските сили изгониха стотици жители от техните села и градове.⁷⁹⁰ Местните жители бяха цитирани да казват, че израелските сили са разрушили домове⁷⁹¹ и има съобщения за някои фермери, които са били възпрепятствани да отидат в полетата си.⁷⁹² Съобщава се, че в най-малко два случая израелските войници са открили огън по

протестиращи,793 включително по време на протест на 20 декември 2024 г. в [населено място] (губернаторство Дар'а), осъждаща израелските военни действия в района, когато се съобщава, че израелските сили са застреляли и ранили сирийски протестиращ.794

Допълнителни израелски въздушни удари бяха докладвани в края на февруари и началото на март по военни съоръжения и други цели в провинциите Х., Т., Л. и селски Д.. Междувременно израелските войници продължиха ежедневните операции в К. и югозападна Д., извършвайки патрули, нахлувайки във ферми и блокирайки местни пътища.801

Съобщава се, че сирийските власти са се въздържали от военно отмъщение на израелските атаки. 802Според докладите не е имало „големи сблъсъци“ между израелските сили и новите сили за сигурност на С. към началото на март 2025 г.803

4.5. Въздействие на насилието върху цивилното население

4.5.1. Инциденти със сигурността

Според данни на ACLED, 3 941 инцидента със сигурността са възникнали в С. между 1 ноември 2024 г. и 28 февруари 2025 г.: 1 035 от тях са кодирани като битки, 2 048 като експлозии/дистанционно насилие и 858 като насилие срещу цивилни. Повечето инциденти със сигурността, регистрирани от ACLED през този период, са се случили в провинциите А. (1 254), Д. ез-Зор (463), Хасака (407), Ракка (375) и Идлиб (325). Най-ниските цифри на инциденти със сигурността са регистрирани в провинции Т. (40), Д. (42), К. (57), Свейда (58) и Л. (103).

Очевидно документът е изготвен преди събитията от началото на м. март 2025 г. - последни данни от 11 март 2025 г. с автор SNHR – Сирийска мрежа за правата на човека: Л., Т. и Х.: доклад относно извънсъдебните екзекуции между 6 и 10 март 2025 г. с данни за извънсъдебни убийства на **803 цивилни лица** само в този период (бел. Моя).

Губернаторството Идлиб стана свидетел на пик от 257 инцидента със сигурността през ноември 2024 г., преди броят им драстично да намалее през следващите месеци (38 през декември, 17 през януари и 13 през февруари). В губернаторството на А. инцидентите достигнаха своя връх през ноември 2024 г. (420 инцидента), преди броят им да намалее до около 300 през декември и януари, последван от допълнителен спад. В Хасака и Ракка инцидентите, свързани със сигурността, достигнаха своя връх през януари (съответно 168 и 125 инцидента), преди да намалят през февруари.805

Непосредствено след падането на А. (9 декември 2024 г.) и 28 февруари 2025 г. броят на инцидентите, свързани със сигурността, регистрирани от ACLED, се е увеличил значително в някои провинции, като селски Д. (89 % от всички инциденти, регистрирани по време на референтния период), Т. (86 %), Л. (85 %), Хасака (81 %), Ракка (79 %) и Х. (61 %). Обратно, наблюдава се значително намаление в провинциите Идлиб (13 % от всички инциденти, свързани със сигурността, регистрирани през референтния период) и Х. (16 %).806

Значителна концентрация на инциденти, свързани със сигурността, през референтния период се наблюдава в определени области в рамките на някои провинции. В провинция А. приблизително 73 % от регистрираните инциденти

са се случили в областите Д. С., А. Ал Араб/Кобане и Менбидж. В провинция Хасака 83 % от инцидентите, свързани със сигурността, са концентрирани в областите Хасака и Р. Ал А.. Около 56 % от инцидентите в провинция Д. ез-Зор са станали в района на Д. ез-Зор, докато Т. Abyad в провинция Ракка представлява 51 % от регистрираните инциденти. Освен това 41 % от инцидентите със сигурността в провинция Х. са възникнали в област Х., а 40 % от инцидентите със сигурността в провинция Х. са докладвани в област Х..809

UCDP регистрира 949 събития, свързани със сигурността, довели до смъртни случаи през референтния период. Най-голям брой събития е регистриран в провинциите А. (241), Х. (131), Х. (109) и Д. ез-Зор (93). Най-малък брой събития, свързани със сигурността, са регистрирани в провинциите К. (5), Д. (18) и Т. (19). За 21 от събитията, записани от UCDP, не е посочено точното местоположение в област. Голям брой събития, свързани със сигурността водещи до смъртни случаи, регистрирани от UCDP (39 % от всички инциденти със сигурността), са събития, при които отговорните страни не могат да бъдат идентифицирани.810

4.5.2. Използвани тактики и оръжия По време на широкомащабната военна офанзива („Операция Възпирание на агресията“), която беше започната през ноември 2024 г. от HTS 812 и няколко ръководени от HTS въоръжени опозиционни групи и беше подкрепена от подкрепяни от Турция фракции,813 опозиционните сили извършиха атаки, използвайки средно и тежко въоръжение,814 както и дронове, разработени от собственото звено за дронове на HTS.815 Множество наземни удари816 от HTS доведоха до смъртта на четирима цивилни в [населено място].817

От друга страна, силите на правителството на А. и свързаните с него милиции извършиха широкомащабни наземни ракетни и артилерийски удари и въздушни удари, 818 докато руските сили възобновиха въздушните удари, причинявайки десетки цивилни смъртни случаи, включително в [населено място] и градовете Ал-Атареб и Дарат Изза в западната част на А..819 Силите на А., известни със своите произволно използване на дронове, насочени главно към цивилни,820 вече са ескалирали своите самоубийствени атаки с дронове срещу контролирани от опозицията райони в южен Идлиб и западен А. през ноември 2024 г. 821

Според данни на ООН многобройни въздушни удари на силите на А. в [населено място] са убили 22 цивилни на 1 декември 2024 г., докато те нанасят удари върху местен пазар и пет от жилищните райони на града.822 Според SOHR, подкрепяните от И. милиции в С. и И. са извършили седем атаки срещу три бази на ръководената от САЩ Глобална коалиция на сирийска територия през ноември 2024 г. (Koniko газово находище, гарнизон Al-Tanf и Al-haddadi).823 За повече информация вижте раздел 4.1 от този доклад.

Междувременно въздушните удари, извършени от водената от САЩ Глобална коалиция и израелските сили през същия месец доведоха до смъртта на десетки подкрепяни от И. милиции, като същевременно бяха убити някои ливански бойци на Х. и неидентифицирани лица. Атаките, насочени към подкрепяните от И. милиции в Д. ез-Зор през ноември 2024 г., включват

допълнително използване на неидентифицирани самолети и дроне. Според SOHR въздушните удари, предприети от израелските сили през ноември 2024 г., са довели до смъртта на 16 цивилни.⁸²⁴ За повече информация вижте раздели 3.1.4., 3.1.5, 4.3. и 4.4 от настоящия доклад.

След свалянето на А. през декември 2024 г. операциите на HTS, насочени към лоялните на бившето правителство, видяха разполагането на танкове, атакуващи хеликоптери,⁸²⁵ дроне⁸²⁶ и ракети с голям обseg на действие⁸²⁷ и бяха под формата на нападения⁸²⁸ и операции за пречистване. Междувременно градовете по крайбрежието станаха свидетели на нападения и целенасочени атаки от останки от бившето правителство на А..⁸²⁹ Вероятни бивши про-А. банди (шабиха) бяха заподозрени в извършване на засади срещу ръководените от HTS сили за сигурност.⁸³⁰

Атаките, насочени към HTS/М., включват използването на експлозиви⁸³¹ и малки огнестрелни оръжия. Съобщава се, че ⁸³²неизвестни въоръжени мъже, облечени във военни униформи и представящи се за служители на силите за сигурност, в един случай са извършили над дузина убийства във Фахел (Х.) като отмъщение за жестоките репресии на новата преходна администрация срещу Шабиха. ⁸³³ За повече информация вижте раздел 4.1 от този доклад.

Подкрепяните от Турция фракции на SNA и единици на SDF продължиха да участват във въоръжени конфронтации и атаки, използвайки насилие от разстояние.⁸³⁴ Турските въоръжени сили предприеха множество атаки с въздух и дроне срещу войските на SDF в провинцията на А., Ракка и Хасака, включително в района на язовир Тишрин в източното провинциално А.. Тези въздушни атаки бяха извършени заедно с артилерийски атаки срещу позиции на SDF от наземни бойци на SNA.⁸³⁵

Съобщава се, че турски артилерийски обстрел,⁸³⁶ удари с дроне ⁸³⁷ и въздушни удари ⁸³⁸ са причинили смъртта на десетки цивилни⁸³⁹, включително при атаки насочен към протестиращи, събрали се близо до язовир Тишрин. Като част от продължаващите сблъсъци в района на язовир Тишрийн, SDF на свой ред извършиха засади,⁸⁴⁰ артилерийски удари⁸⁴¹ и удари с дроне.⁸⁴² Имаше съобщения за десетки жертви както сред SNA⁸⁴³, така и сред кюрдските сили.⁸⁴⁴ Районът на М. също стана свидетел на поредица от непотърсени коли бомби,⁸⁴⁵ които оставиха общо над дузина цивилни мъртви.⁸⁴⁶ За повече информация вижте раздели 4.2 и 4.3 от този доклад.

След падането на А. израелските въздушни удари отбелязаха значителна ескалация, достигайки близо 500 атаки до 18 декември 2024 г., според записите на SOHR. Предприети в множество провинции,⁸⁴⁷ тези удари бяха насочени срещу военни активи⁸⁴⁸ и причиниха редица цивилни смъртни случаи.⁸⁴⁹ След падането на А., И. разположи танкове и булдозери в наземните си нахлувания в части от К. и Д., докато израелските въздушни удари бяха насочени срещу воден от HTS конвой, убивайки кмет на града.⁸⁵⁰ Междувременно американски въздушни удари по 8 декември 2024 г. удари над 75 цели на ИДИЛ⁸⁵¹ и въздушните удари от Глобалната коалиция продължиха в началото на 2025 г.⁸⁵² За повече информация относно израелските операции през референтния период вижте раздел 4.4 от този

доклад.

На общинско ниво се съобщава за размяна на стрелби между племенни групи в град Ал-Букамал (началото на ноември 2024 г.), което доведе до наранявания сред няколко членове на племето. Съобщава се за нови въоръжени сблъсъци между ливанската Х./ливански племена и местни селяни в провинцията на град Ал Кусейр⁸⁵³ в югозападен Хомс⁸⁵⁴, което доведе до няколко смъртни случая сред селяните.⁸⁵⁵

4.5.3. Цивилни жертви

Между ноември 2024 г. и февруари 2025 г. Сирийската мрежа за правата на човека (SNHR) регистрира общо 1 032 жертви на цивилни (включително 165 деца и 110 жени). 71 цивилни са били убити през ноември 2024 г., следвани от 503 през декември 2024 г., 236 през януари 2025 г. и 222 през февруари 2025 г. През този четиримесечен период повечето цивилни жертви са регистрирани в А. (374), Х. (150) и Идлиб (132).⁸⁵⁶

Броят на цивилните смъртни случаи, регистрирани от SNHR през този четиримесечен период, надмина общия брой, регистриран през първите десет месеца на 2024 г. (690 смъртни случая) и възлиза на 395 % от броя на цивилните смъртни случаи, регистрирани през четиримесечния период непосредствено преди референтния период на този доклад (261 смъртни случая).

Основните отговорни страни бяха неидентифицирани страни, включително противопехотни мини от неидентифицирани източници и стрелба/бомби/убийства от неидентифицирани страни (причиняващи 543 цивилни смъртни случая между ноември 2024 г. и февруари 2025 г.), (бившите) правителствени сили на А. (причиняващи 243 цивилни смъртни случая между ноември 2024 г. и януари 2025 г., включително 223 през декември), SDF (причинява 145 смъртни случая между ноември 2024 г. и февруари 2025 г., включително 108 през декември), и SNA (причинява 15 смъртни случая през четиримесечния период).⁸⁵⁷

За същия период UCDP регистрира 949 събития, свързани със сигурността, довели до 3 350 смъртни случая в С., от които 1 237 са цивилни жертви. Най-голям брой цивилни жертви са регистрирани в провинциите Х. (269), А. (256) и Х. (200). Най-нисък брой събития, свързани със сигурността, са регистрирани в провинции К. (5), Т. (18) и Д. (19).⁸⁵⁹

4.5.4. Свързани с конфликти инфраструктурни щети и експлозивни остатъци на войната

По време на ескалацията на военните действия, която започна в северозападна С. на 27 ноември 2024 г., ОНЧР отбеляза, че атаките както на HTS, така и на силите, подкрепящи А., са причинили разрушения и щети на здравни заведения, образователни институции, хранителни пазари и други цивилни постройки като къщи, магазини и джамия, включително в [населено място].⁸⁶¹ Сблъсъците, съобщени в провинция Идлиб на 1 и 2 декември 2024 г., засегнаха четири училища, два лагера за вътрешно разселени лица, водоснабдителна станция,⁸⁶² няколко здравни заведения⁸⁶³ и жилищни райони.⁸⁶⁴

След падането на правителството на А., продължаващите военни действия, включително в Ю. С., както и в провинциите Х., Т. и Л., продължиха да нанасят

щети на жилищни сгради, здравни заведения, мостове, 865 пазари, предприятия 866 /магазини и друга гражданска инфраструктура.867

Щетите, нанесени на язовир Тишрин на 10 декември 2024 г., оставиха съоръжението неработещо към края на януари 2025 г., лишавайки около 413 000 души около М. и Кобане от вода и електричество, според UNOCHA.868 Имаше също съобщения за унищожаване на цивилни имоти в провинция К.,869 докато водните станции бяха повредени от военни действия в А.,870 Ракка, Хасака, Д. ез-Зор.871

Неексплодиралите останки от войната продължават да оказват смъртоносно въздействие върху цивилните.872 Районите с най-голям риск включват бивши фронтови линии и райони, които са били свидетели на интензивни военни действия, докато продължаващите боеве в части от Североизточна С. са добавили допълнителни слоеве на замърсяване. ООН отбеляза, че смъртни случаи и наранявания от замърсяване с остатъци от експлозиви се съобщават на седмична база 873 /почти всеки ден в цялата страна, което сочи повече от 430 съобщени смъртни случая и наранявания между декември 2024 г. и средата на февруари 2025 г.874

Въз основа на работата си по наблюдение, HALO Т., базирана в О. кралство неправителствена организация, специализирана в обезвреждането на невзривени боеприпаси, изчисли, че между 8 декември 2024 г. и 2 март 2025 г. 640 души са били убити или ранени от противопехотни мини и други експлозивни остатъци. Въпреки това източникът посочи, че това вероятно е подценяване, като се има предвид, че в С. липсва централен регистър на произшествията, настъпили в цялата страна.875

Междувременно статистика от Сирийската гражданска защита, консултирана от Енаб Балади, твърди, че 40 души са били убити от остатъци от войната между стартирането на „Операция Възпирание на агресията“ и 19 януари 2025 г., докато други 65 цивилни са били убити или ранени.876

Както UNOCHA докладва в края на януари 2025 г., от ноември 2024 г. общо 136 минни полета и точки на минно присъствие са били идентифицирани наскоро в Идлиб, А., Х., Д. ез-Зор и Л..880

4.5.5. Разселване и връщане:

Броят на лицата, разселени поради конфликта след 27 ноември 2024 г., *отбеляза първоначална голяма вълна, която достигна своя връх от 1,1 милиона души на 12 декември.*881 Тези първоначални разселвания, водени от страх от ескалиращия въоръжен конфликт,882 бяха регистрирани главно в Х. и А., 883 включително в [населено място], западно А. 884 и по-специално Т. Р. 885 и М., 886 след превземането на двата града от подкрепяни от Турция въоръжени фракции.887

Източници на ООН впоследствие оцениха броя на новоразселените от края на ноември 2024 г., които са останали разселени, на 859 460 към 18 декември 2024 г.,888, около 627 000 на 10 януари 2025 г.889, и 650 000 към 5 февруари 2025 г.890

В началото на 2025 г. UNOCHA *отбеляза допълнителни вълни свързани с конфликта разселвания* от района на М., с до 15 000 разселвания в средата на януари 2025 г. 891, последвани от повече от 25 000 по-късно същия месец. 892 Източници оценяват броя на хората, избягали от офанзивата на SNA в С.

С. в началото на декември 2024 г., между 100 000 (893) и 120 000 (894).

След падането на А. завръщащите се вътрешно разселени лица се преместват, за да достигнат райони, контролирани преди това от предишното правителство, включително в А., Х., Х. и Д..895

Източници на ООН изчислиха, че броят на новоразселените хора, завърнали се в родните си бази, се е увеличил до повече от 522 000 до 10 януари 2025 г.896 В същото време движенията за завръщане от лагерите за вътрешно разселени лица продължават „стабилно, но минимално“, като Клъстерът за координация и управление на лагери (СССМ), цитиран да казва в края на януари 2025 г., че около 57 000 души са напуснали лагерите от 3 декември 2024 г. *Тези завърнали се основно се състоят от отделни семейства или мъже, които се връщат, за да се съберат със семействата си или да оценят състоянието на домовете си.*897

Според оценки на ВКБООН до 26 февруари 2025 г. приблизително 885 294 вътрешно разселени лица са се завърнали, *докато около 7,4 милиона остават вътрешно разселени.* Провинциите, в които се завръща най-големият дял на ВРЛ, са А. с 425 705 ВРЛ, следвани от Х. със 155 561 и Идлиб с 116 053 ВРЛ.899

Както отбелязва UNOCHA, докладваните опасения, влияещи върху решенията за връщане на вътрешно разселените лица, включват *унищожаване на имущество, неадекватна инфраструктура, несигурност, както и достъп до гражданска документация и съдебни услуги, включително документи относно жилища, земя и права на собственост* (не всички граждански регистри и съдилища са функционирали към края на януари 2025 г.).900 Друга критична загриженост, която беше повдигната, беше замърсяването с неексплодирани остатъци от война.901

4.5.6. Връщане от чужбина

Според оценки на ВКБООН между 8 декември 2024 г. и края на февруари 2025 г. около 297 292 сирийци са се върнали в С. от чужбина. От тези бежанци 53 % са се завърнали от Л., 25 % от Турция и 14 % от Й..902 Доброволните връщания от Турция, възлизащи на 35 114 към 30 декември 2024 г. според данни на турското правителство,903 включват главно сирийци, които се връщат сами, включително лица, които искат да оценят ситуацията в С., преди да се съберат със семействата си.904

ВКБООН посочи, че от началото на 2024 г. до края на февруари 2025 г. провинциите, в които основно се завръщат завърналите се от чужбина лица, са А. (с приблизително 143 680 завърнали се) и Ракка (112 951 завърнали се), следвани от Д. (72 007), Х. (69 624), селски Д. (62 738) и Идлиб (46 273).906

Не е ясно дали всички връщания са постоянни. Според доклад на Refugees I. много сирийци се връщат, за да инспектират земята си, да оценят сигурността и икономическите условия след падането на режима на А. или да се съберат със семейството си. За други завръщането е по-скоро необходимост, отколкото избор, тъй като влошаващите се условия в приемащите страни – белязани от икономически трудности, нарастващи разходи за живот и ограничени възможности – направиха живота все по-неустойчив.907 Информация за отношението към завърналите се от чужбина лица не можа да бъде намерена в рамките на ограниченията във времето на този доклад.

**III. Преглед на развитието, свързано със сигурността (към 21 март 2025 г.)
Сирийска арабска република, публикуван на 24 март 2025 с автор Етана:
Актуализация за С. #22 (от страница esoi.net):**

Продължаващите изблици на насилие, агресия и нарушения в различни райони в С. напомнят за несигурната ситуация в страната, докато тя се справя с безбройните предизвикателства на обединяването на разпокъсана държава след А.. Въпреки постигнатото пробивно споразумение между временните власти и Сирийските демократични сили (SDF) и обявяването на конституционна декларация за определяне на правната и политическа рамка за преходния период миналата седмица, реакциите от ключови сегменти на сирийското общество показват дълбоко недоверие към ангажимента на временните власти към демократичен преходен процес и защита на политическите права за всички сирийци. Отхвърлянето на Конституционната декларация от преобладаващо кюрдския Сирийски демократичен съвет (SDC) и висш дружки духовник Шейх ал-Хиджри поради нейния авторитарен характер рискува да провали усилията за интегриране на тези групи под властта на служебното правителство, тъй като несъответствието между ангажиментите и действията на временния президент А. ал-Ш. става все по-явно. В същото време страховете и чувствителността около изключването и сектантството излязоха на преден план след масовото насилие, извършено главно срещу цивилни алауи по време на операциите на временните сили за сигурност в крайбрежните райони на С. по-рано този месец. Перспективите на С. за дългосрочна стабилност вероятно ще продължат да остават слаби през следващите месеци, тъй като социалната фрагментация, недоверието, продължаващото насилие и привидно авторитарните тенденции на временните власти подкопават усилията за преход.

Динамика на сигурността

Въпреки обявяването на официалното прекратяване на широкомащабни военни операции срещу останките от режима по крайбрежието на С., малки, но целенасочени акции на Общата сигурност продължиха да преследват предполагаеми останки от режима в Л. и Т.. Продължиха и изолирани атаки от групировки на остатъка от режима срещу силите за сигурност, въпреки че общата ситуация със сигурността се успокои и скоростта на атаките се забави след края на операциите. В същото време продължават да се появяват сведения за широко разпространени сектантски атаки, убийства в стил екзекуции и други нарушения срещу цивилни от групи, номинално свързани с Общата сигурност и Администрацията за военни операции по време на операции срещу режима от началото на март. Свидетелствата на жертвите и доказателствата за малтретиране са за длъжностни лица както в страната, така и в чужбина, докато G. S. също е изправена пред нарастващо осъждане заради решението си да откаже достъп на чуждестранни журналисти и медийни агенции до крайбрежните градове и села. Регионален достъп е предоставен само на проправителствени издания и само до специфични области под строг надзор, което ефективно предотвратява независима проверка на нарушенията.

По сирийско-ливанската граница районът на Х. стана свидетел на сблъсъци за

втори път през последните месеци между сирийските сили за сигурност и свързаните с Х. групировки от ливанската страна на границата. След срещи между командирите на ливанската армия и сирийското министерство на отбраната беше постигнато взаимно споразумение за прилагане на мерки за сигурност и за да се даде възможност за завръщане на цивилни, избягали от боевете, и да се гарантира възстановяване на стабилността. Представители на ливанската армия върнаха телата на сирийски войници, екзекутирани от свързани с Х. оперативни служители, като и двете страни обещаха да предотвратят бъдещи нарушения от страна на въоръжени групировки. Въпреки това, непостоянният контрол на военното командване сред сирийските сили и преобладаването на елементи, свързани с Х. наблизко, означава, *че по-нататъшните сблъсъци вероятно ще продължат напред.*

Въпреки неотдавнашното пробивно споразумение с временните власти, проправящо пътя към пълна политическа интеграция и интеграция в областта на сигурността в сирийската държава, *SDF продължиха независими операции*, насочени към клетки на И. в североизточната част, провеждайки нападения и арести на заподозрени екстремисти около районите на Kudeirap и Al-Salhabiyeh в западна Ракка, с подкрепата на ръководените от САЩ сили на Международната коалиция.

Служебно управление

Конституционната декларация, предложена от официалната редакционна комисия миналата седмица, която очертава конституционните принципи на С. след А., *продължава да буди тревога сред много наблюдатели заради силния си акцент върху изпълнителната власт и липсата на проверки и баланси спрямо президента.* Според декларацията президентът ще запази правомощието да назначава една трета от законодателната власт, докато парламентът няма да разполага с никакъв механизъм за импийчмънт или търсене на отговорност от изпълнителната власт. Въпреки, че забележителен аспект на документа е включването на разпоредби относно преходното правосъдие и защитата на правата на жените, остават ключови въпроси относно прилагането ѝ. Критиците изразиха опасения, че декларацията, която не търси никаква форма на обществено одобрение или ратификация, *може да функционира като временна конституция поради нейния подробен характер и дългата времева рамка на прехода от пет години, а не като широк, ръководен документ за преходния период.*

Няколко ключови сегмента от сирийското общество изразиха своето отхвърляне на Конституционната декларация. Въпреки постигането на забележителна сделка за интегрирането на SDF в новото министерство на отбраната няколко дни по-рано, ръководеното от курдите SDC, управляващото звено на SDF, *отхвърли декларацията ден след обявяването ѝ поради опасения*, че тя „възпроизвежда авторитаризъм в нова форма“ и „възпрепятства пътя на демократичния преход“. Те поискаха декларацията да бъде пренаписана, за да се гарантира справедливото разпределение на властта, правата на всички сирийски общности и да се даде възможност за децентрализирано управление. Трябва да се отбележи, че високопоставеният дружки духовник шейх Х. ал Хиджри също публично отхвърли документа в сегашната му форма, призовавайки за пълно

преразглеждане, за да се гарантира демократична система на участие, която зачита историческата и културна идентичност на С.. Изявлението му подчертава необходимостта от ясно разделение на властите, разширени правомощия на местното управление и проверки на властта на президента.

Динамика със самоуправление След пробивно споразумение между временните власти и лидера на SDF M. A. по-рано през март и двете страни предприеха колебливи ранни стъпки към обединяване на политическите структури и структурите за сигурност в Североизточна С.. Най-конкретната стъпка досега беше започването на съвместни патрули за сигурност в североизточната част, докато се водят разговори за формиране на съвместен преходен съвместен административен съвет в Хасаке, който да управлява гражданските дела, инфраструктурата и местното управление - въпреки че участващите арабски служители са главно членове на местно племе. Въпреки това избухнаха протести в части от А. ал-Араб/Кобане и Амуда, след като някои кюрдски цивилни осъдиха споразумението и обвиниха новата структура на управление, че застрашава кюрдската идентичност и трудно извоюваната автономия, постигната през последното десетилетие. В отговор на конституционната декларация, публичен протест се проведе и в Ал-Дарбасия, осъждайки пренебрегването на правата на кюрдите.

Въпреки обещанието за новото споразумение и признаците за предпазлива подкрепа от страна на А., подкрепяните от Турция сили продължиха да обстрелват позиции на SDF в източен А., нанасяйки удари по бензиностанция в [населено място] и позиции близо до язовира Тишрин в източен А. и насочвайки се към поредица от села в Хасаке. Турските въздушни удари също продължиха да нанасят удари по позиции на SDF, продължавайки военния натиск върху групата, въпреки че усилията за интеграция с властите в Д. напреднаха. Израелски атаки и нахлувания в Ю. С. Израелските военни самолети атакуваха множество военни обекти в Ю. С. с въздушни удари, което доведе до смъртта на трима цивилни и раняването на най-малко 19 други на 17 март. На следващия ден израелските бойни самолети нанесоха допълнителни удари по военно съоръжение на бившия режим в Шиншар и ракетен батальон в Дждейдет ал-Шаркие, и двете разположени в провинция Х.. На място стотици израелски войници продължават да извършват нахлувания в К. и югозападната провинция Дараа почти ежедневно, като стартират патрули, нахлуват във ферми и блокират маршрути, използвани от местните жители.

IV. Кратка актуализация на последните развития (сигурност, политика, икономика) в избрани държави, вкл. Сирийска арабска република от 17 март 2025 с автор BAMF – Федерална служба за миграция и бежанци, Германия, (от страница ecoi.net):

Стотици цивилни, убити след битки и кланета в крайбрежния регион на С.. След няколко координирани атаки срещу сирийските сили за сигурност на 6 март 2025 г. временното правителство мобилизира силите за сигурност и въоръжените групи, официално свързани с него. Последвалите боеве доведоха до множество извънсъдебни екзекуции и кланета на цивилното население, особено в крайбрежния регион (срв. BN от 10 март 2025 г.).

Боевете се водят между въоръжени групи, лоялни на А., и официалните

сили за сигурност и поддръжниците на временното правителство. Според съобщения в медиите, в допълнение към официалните войски, местни въоръжени групи, милиции от подкрепяния от Турция съюз SNA от север и американски ислямистки групи са се сражавали на страната на временното правителство. Въпреки, че те номинално се считат за интегрирани в новия сирийски апарат за сигурност, те де факто са подчинени на същите организационни, персонални и командни структури както преди, тъй като досега не са извършени никакви или само непълни процеси на интеграция.

Според различни доклади цивилни също са се въоръжавали и са се присъединявали към въоръжените групи. Първоначалните боеве след това се превърнаха в атаки срещу цивилното население. Твърди се, че е имало актове на отмъщение от войските и поддръжниците на временното правителство по сектантска линия. По-конкретно, алавитското население, което се възприема от голяма част от сирийското население, ако не като поддръжници, то поне като бенефициенти на сваленото правителство на А., следователно е засегнато от екзекуции и масови убийства.

Според собствената си информация Сирийската мрежа за човешки права (SNHR) е успяла да потвърди убийството и екзекуцията на най-малко 1034 цивилни до 15 март 2025 г. 439 са убити от поддръжници на правителството на А., докато 595 убийства са приписани на силите за сигурност и техните поддръжници. Организацията заяви, че продължава да проверява събитията в този контекст, така че засега това са предварителни резултати. Сред групите на силите за сигурност се твърди, че фракции на SNA и чуждестранни милиции са били особено замесени в кланетата. Някои от официалните сили за сигурност към отдела за обща сигурност, формирани от бойците на HTS, също са участвали в убийствата. В допълнение към големия брой цивилни жертви се твърди, че са загинали и стотици бойци.

След падането на правителството на А. и поглъщането на HTS алаутите са все по-често изложени на актове на отмъщение под формата на атаки и заплахи. Междувременно високопоставени военни и офицери от разузнаването в сваленото правителство на А. избегнаха процесите на помирение, установени от временното правителство, и основаха или се обединиха с въоръжени групи. Те включват Сирийската народна съпротива, Фронтьт на сирийската ислямска съпротива, Военният съвет на свободна С. и останките от милиционерската група Сили за национална отбрана (NDF).

Тези групи участваха в атаките срещу войските на временното правителство на 6 март 2025 г. Въпреки че временното правителство обяви на 10 март 2025 г., че си е възвърнало контрола, атаките на въоръжени групи срещу силите за сигурност продължиха поне до 14 март 2025 г. Няколко членове на въоръжените сили бяха убити и първоначално нямаше съобщения за убити цивилни. Временният президент ал-Ш. обяви широкомащабни разследвания и наказателни последиствия за отговорните за убийствата на цивилни, включително съюзници. За целта той създаде комисия, която трябваше да му представи резултатите до 30 дни.

Споразумение за интеграция в държавния апарат между SDF и временното правителство:

На 10 март 2025 г. временният президент al-Shar'a и командирът на SDF M. A. подписаха споразумение, което има за цел да даде възможност за прекратяване на огъня и да пропрати пътя за политическо споразумение между двете политически единици.

Декларацията обхваща няколко точки, включително интегрирането на военните и цивилните компоненти на SDF в преходното правителство, което се цели до края на 2025 г., въпреки че не включва подробности за този процес. Въпреки споразумението, турските въздушни удари и боевете между Фракциите на SNA и SDF продължават да атакуват в Източен А., повдигайки въпроси относно способността на временното правителство да контролира групите на SNA. И. от турското министерство на отбраната каза пред информационна агенция, че споразумението няма да засегне действията на Türkiye срещу терористичните групи в С..

Турция смята YPG, най-силната групировка в SDF, за терористична група и продължава да настоява за тяхното разоръжаване и разпускане. На 10 март 2025 г. дружките милиции и сирийското временно правителство също подписаха споразумение, което, наред с други неща, предвижда набиране на сили за сигурност от Сувейда и създаване на военни части от Сувейда под егидата на Министерството на вътрешните работи. Въпреки това, влиятелен лидер на другите, Шейх ал-Хиджри, каза малко след това, че не е постигнато споразумение. Не е известно до каква степен това изявление оказва влияние върху подписаното споразумение.

П. временна конституционна декларация:

На 13 март 2025 г. временният президент ал-Ш. подписа декларация, която ще бъде валидна за преходен период от пет години и след този период ще бъде заменена от постоянна конституция и придружена от парламентарни и президентски избори. Тази временна конституция предоставя на ал-Ш.'а обширни правомощия и влияние върху персонала както на законодателната, така и на съдебната власт, въпреки че предвижда и разделение на властите. Следователно една трета от членовете на бъдещия парламент ще бъдат назначени от временния президент. Освен това трябва да се сформира комисия, която от своя страна да назначи друга комисия, която да определи обичайните две трети. Ш. ще назначава и съдиите от Върховния конституционен съд.

Прочитане на резюме на декларацията изброява шериата като „първоизточник“ за бъдещо законодателство, считано преди това само за един от основните източници. Основните права, включително свободата на изразяване и убеждения, трябва да бъдат защитени за всички сирийци по време на петгодишния преходен период. Законови ограничения са възможни само в случаи на национална сигурност. Президентът има възможност да обяви национално извънредно положение. Освен това прославянето на правителството на А. е изключено от свободата на изразяване. Декларацията е изготвена от учредителната комисия въз основа на резултатите от Конференцията за национален диалог.

Al-Shar'a също обяви създаването на Съвет за национална сигурност, който включва настоящите министри на отбраната, вътрешните работи, външните работи и директора на разузнаването, наред с други. Досега те се смятат за

лоялни към ал-Ш.'а. Освен това предстои да бъдат посочени двама съветници, които също ще бъдат членове на съвета. *Въпреки това Сирийският демократичен съвет (SDC), политическата ръка на SDF и опозиционният Кюрдски национален съвет (KNC) разкритикуваха ясно конституционната декларация. Това ще даде на изпълнителната власт абсолютна власт и ще направи политическия плурализъм невъзможен.*

Само няколко дни по-рано временното правителство и SDF успяха да подпишат споразумение, което проправи пътя за интегрирането на доминираните от кюрдите групи и администрация в Североизточна С. във временното правителство. На североизток имаше протести на местното население.

V. Периодичен доклад от 14 март 2025 на ВКБООН – Върховен комисар на ООН за бежанците (автор) - Актуална информация за кризата в С. и нейното въздействие върху населението, Регионална флаш актуализация #18; Криза със ситуацията в С. (14 М. 2025, UNHCR – UN H. C. for Refugees (Author) Syrian A. R. U. on the S. crisis and its impact on the population (as of 14 M. 2025) R. Flash U. #18; S. situation crisis; 14 M. 2025 (Periodical R., E.) **(от страница ecoi.net):**

Към 14 март 2025 г. ВКБООН изчислява, че 354 900 сирийци са преминали обратно в С. от съседни държави от 8 декември 2024 г. Повечето завърнали се бежанци продължават да преминават от Л., следван от Турция, Й., И. и Е..

От 6 март ескалиращите военни действия в Т., Л., Х. и Х. доведоха до смъртта на десетки цивилни, щети на имущество и инфраструктура, както и хиляди хора, разселени в крайбрежните райони. На 13 март Я. ал-Ф., говорител на Комитета за установяване на факти относно крайбрежните събития в С., каза, че комитетът извършва своята работа на място и има списъци със свидетели и потенциални заподозрени. Ал Ф. потвърди, че комисията „ще разследва всички операции, извършени на брега“, отбелязвайки, че „позицията на сирийските власти е била изразена чрез формирането на комисия за разследване на въпроса за нарушения срещу цивилни“.

Поради тежката ситуация със сигурността, подкрепяните от ВКБООН обществени центрове (СС) в крайбрежните райони бяха принудени временно да преустановят дейността си от 7 март. Независимо от това, от 13 март, две СС бяха в състояние да отворят отново, в Ras Al-Basit (Lattakia) и Tartous С., за да предоставят помощ на разселените семейства.

Според политическите събития в страната, на 13 март временните власти подписаха конституционна декларация след обявяването на 10 март за интегрирането на Сирийските демократични сили (SDF) в сирийските държавни институции. Специалният пратеник на ООН за С. Г. П. приветства стъпката към възстановяване на върховенството на закона и се надява, че декларацията може да бъде солидна правна рамка за един наистина надежден и приобщаващ политически преход. Правилното прилагане ще бъде от ключово значение, заедно с продължаващите усилия за осигуряване на преходно управление по организиран начин.

От гледна точка на реакцията на ВКБООН, Агенцията на ООН за бежанците продължава да играе ключова роля в подкрепата на разселените лица и завърналите се лица в С., като осигурява достъп до основни услуги и защита. На ключови гранични контролно-пропускателни пунктове, включително

Joussieh, Jdaidet Yabous, Nassib, Bab Al Hawa и Bab Al-Salama, ВКБООН поддържа постоянно присъствие, за да наблюдава тенденциите за връщане и да предоставя решаваща помощ. Това включва предлагане на информация за наличните услуги в местоназначението, както и улесняване на основни услуги и транспортна помощ за тези, които се приближават до постове.

ВКБООН продължава да идентифицира и подкрепя вътрешно разселени лица, ВРЛ, завърнали се от Идлеб, и сирийски бежанци, завърнали се от Л., Турция и Й. чрез домашни посещения и препращане към подкрепяни от ВКБООН общински центрове, мобилни екипи и доброволци в общността (ORVs). Установените най-неотложни нужди включват гражданска документация (като лични карти и удостоверяване на брака), основни помощни артикули, хигиенни комплекти, парична помощ и възможности за препитание. Само през изминалата седмица над 300 новозавърнали се семейства в А. се възползваха от пионерската интервенция за пакети за подслон, а в [населено място] ез-Зор зимни пособия и одеяла бяха раздадени на над 2200 завърнали се.

В цялата страна някои други хиляди комплекти, медицински изделия и основни артикули за помощ бяха раздадени на хора в нужда, в допълнение към програмите за препитание, сесиите за обучение за риск от мини като част от учебната програма за защита на децата, дейности за превенция и реагиране на насилие, основано на пола, и услуги за психично здраве и психосоциална подкрепа (MHPSS), които продължават да се приемат добре от всички групи от населението в С..

След неотдавнашното споразумение между временните власти и SDF, ВКБООН започна да координира и оценява четири СС в райони, които са потенциални за връщане от Североизточна С. – Dayr Hafir, Maskaneh, Khafseh и Rasm Haram El-Imam – за да подновят услугите си за подпомагане на завърналите се лица и техните приемни общности

Турция

На 6 март президентът Е. обяви, че след падането на режима на А. 133 000 сирийци са се завърнали в домовете си доброволно и по достоен начин, като добави, че броят на сирийците, които са се завърнали безопасно в С. към днешна дата, е достигнал 873 000.

ВКБООН продължава да наблюдава връщанията на различни места, включително в 13 провинции, като наскоро добави Кахраманмараш и на граничните пунктове: Cilvegözü / Bab al Hawa, Yayladağı / Keseb, Öncüpınar / Bab al Salama, Karkamış / Jarablus, както и на международното летище в И.. От 11 март Çobanbey / Al Rai и Zeytindalı / Jinderes са отворени за обработка на посещения за посещение за сирийци под временна закрила, както и за всички сирийски граждани, законно пребиваващи в Турция, и тези, които са придобили турско гражданство. Обработката на доброволни връщания продължава в провинциите и на пет гранични пункта: Cilvegözü / Bab al Hawa, Yayladağı / Keseb, Öncüpınar / Bab al Salama, Karkamış / Jarablus и Akçakale / T. Abyad.

Както и през предходните седмици, много завърнали се пътуват сами, често за да преценят условията, преди да се съберат със семейството си. Докато сигурността и политическите промени стимулират възвръщаемостта,

носталгията и икономическите фактори също играят роля. Повечето се стремят да се заселят в родната си провинция, но разрушението, сигурността и икономическите условия влияят върху крайната им дестинация.

Собствеността на имотите е често срещан цел, пропуските в документацията продължават. В Турция доходите идват главно от неофициална работа и помощ, докато завърналите се очакват да търсят работа в С.. Достъпът до услуги остава несигурен, което изисква постоянна поддръжка. „И. и виж“ посещенията разкриват, че копнежът, любопитството и липсващите роднини мотивират посещенията, *но сигурността, условията на живот и икономическата нестабилност остават основни проблеми.*

Тази седмица представителят на ВКБООН в С. проведе двудневна мисия в А., за да обмени мнения с ключови колеги от турското правителство относно нуждите, пропуските и потенциалното сътрудничество с тези в С..

Л.

От 6 март ескалиращите военни действия в провинциите Т., Л., Х. и Х. в С. доведоха до смъртта на десетки цивилни, щети на имущество и инфраструктура, както и стотици хора, разселени в крайбрежните райони. Боевете също доведоха до бягство на сирийци през границата в Л., като мнозинството от тях пристигнаха през предходните дни. 10 500 души (2 596 семейства, от които 63 са ливански семейства, които са пребивавали в С.) са пристигнали наскоро в 20 места в провинциите Север и А. от 6 март, според местните власти. Координираният отговор на хуманитарните партньори за незабавни нужди вече е започнал, включително разпределяне на основни предмети за помощ, готова за консумация храна, ремонт на подслон и мобилни медицински екипи. Към 5 март правителствената служба за управление на риска от бедствия съобщи за приблизително 90 540 пристигнали от С. в провинция Б., С. Б., включително 32 948 в 193 неофициални колективни убежища, с 57 600 в общността, включително 20 000 ливански завърнали се бежанци.

Й.

На 9 март Негово Величество крал А. II прие представители на С., Турция, И. и Л., участващи в среща на високо ниво за съседните на С. страни, домакин на която е Й.. По време на срещата Негово Величество подчерта необходимостта от създаване на подходящи условия за доброволното и безопасно завръщане на сирийските бежанци в страната им, за да могат да допринесат за процеса на възстановяване. През последната седмица движението на пътници през границата на Д. остана слабо, докато търговският трафик продължи да бъде интензивен. На 7 март министърът на вътрешните работи обяви удължаване на работното време на границата, като центърът Jaber вече работи от 08:00 до 12:00 часа, седем дни в седмицата. Към 8 март повече от 48 000 бежанци, регистрирани при ВКБООН, са се завърнали от Й. в С. от 8 декември 2024 г. През изминалата седмица (от 1 до 8 март) броят на завърналите се бежанци е намалял със средно 240 лица, завърнали се в С. в сравнение с около 450 завърнали се за предходния отчетен период (от 23 февруари до 1 март).

Демографията на завърналите се остава до голяма степен непроменена спрямо предходните седмици, като жените и момичетата представляват около 45 процента от общия брой завърнали се бежанци. Децата са около 42 на сто,

а мъжете във военна възраст (18-40 години) съставляват 23 на сто. Повечето бежанци (83 процента) продължават да се връщат от приемащите общности, предимно от А. (24 процента) и Ирбид (23 процента).

От началото на пилотния транспортен проект на 20 януари 2025 г. ВКБООН подкрепи над 1300 бежанци да се върнат в С.. Преди заминаването се провеждат лични интервюта, за да се гарантира, че *връщанията са доброволни и добре информирани*, като се предоставят консултации и информация относно наличните услуги в С.. Процесът на връщане е тясно координиран с ВКБООН в С., за да се подпомогнат бежанците при пристигането им до крайната им дестинация. На 11 март ВКБООН организира един автобус от А. за 33 бежанци, желаещи да се върнат в С.. Транспортната помощ, предоставена от ВКБООН, се забави през март, тъй като много бежанци съобщиха, че са избрали да отложат завръщането си до след Р..

По време на неотдавнашни информационни сесии и дискусии във фокус групи бежанците отбелязаха, че се *чувстват много несигурни относно текущата ситуация със сигурността в С., цитирайки страх от въоръжени групи, нестабилни условия и липса на подходящи жилища и услуги*. Неотдавнашните инциденти на насилие в С. накараха бежанците да се въздържат от връщане. Бежанците също така споменаха, че някои завърнали се, които са пътували през последните няколко месеца, съобщават, че *съжаляват за решението си поради жилищните и икономическите предизвикателства в С., докато други казаха, че семействата им в С. съветват роднините си в Й. да забавят завръщането си*.

И.

Между 8 декември 2024 г. и 27 февруари 2025 г. над 8 900 сирийци са се върнали от И. в С., включително около 600 бежанци и търсещи убежище, регистрирани в ВКБООН. Това включва сирийци, които са се върнали през граничните контролно-пропускателни пунктове Peshkhabour и Al-Qaim. Броят на регистрираните сирийски бежанци, завърнали се тази седмица (65 лица) е по-голям от броя на завърналите се през предходната седмица (54 лица). Подобрената ситуация със сигурността в С., събирането със семейството и избягването на глоби за престой в района на К. в И. са най-честите причини, поради които сирийците съобщават за завръщането си.

През отчетния период ВКБООН продължи да наблюдава пристигащите от С. в района на К. в И., главно от районите на А., Ар-Рака и Ал-Хасаке. През изминалата седмица около 300 сирийци са пристигнали през граничния пункт Пешкабур. Посещение на семейство, завръщане от посещение в С., събиране на семейството или транзитно преминаване през региона на К. до други дестинации бяха посочени като основни причини за пристигане, като повечето изразиха намеренията си да се върнат в С. след посещението си. Само няколко сирийски семейства, пристигащи в района на К. в И., изразиха намерението си да се регистрират във ВКБООН в И..

Е.

Към 13 март 2025 г. над 140 600 сирийски бежанци са регистрирани в Е.. Сирийците представляват почти 15% от общото бежанско население в страната. След смяната на режима в С. има значително увеличение на сирийците, които се обръщат към ВКБООН в К. и А., за да поискат затваряне

на техните случаи за убежище. Към 10 март 2025 г. от 8 декември 2024 г. са подадени около 6 500 искания за закриване, включващи около 13 300 лица, средно 104 искания на ден - в сравнение със само седем на ден през ноември. ВКБООН наблюдава забавяне на броя на сирийските домакинства, поискали закриване на своите бежански досиета през февруари 2025 г. (средно на ден 80) и в началото на март 2025 г. (средно на ден 39), в сравнение с пика, наблюдаван през януари (средно на ден 147). Този спад може да означава стабилизиране на ситуацията. За март забележителният спад на заявките може да се дължи и на началото на Рамазана. Въпреки това, според констатациите на Flash R. S., проведено през януари 2025 г., относно възприятията и намеренията на сирийските бежанци за завръщане в С., ВКБООН очаква увеличение на сирийците, завръщащи се от Е. след Р. и края на академичната учебна година.

Що се отнася до техните планове за завръщане, 60% възнамеряват да се върнат в Д., 11% в Х., 9% в провинциален Д., 4% в Ал Б., а останалите 16% в други места в страната. 98% идентифицират тези места като първоначалните си домашни райони. Процентът на кандидатите с произход от Д. спадна от 43% в началото на февруари до 39% към началото на март, като кандидатите от мъжки пол остават постоянно около 66%.

Според решаващия състав на АССГ безспорните данни, че ВКБООН изпълнява правомощията си да подпомага *доброволно* завръщащи се в С. бежанци и вътрешно разселени лица не отменя позицията му от 16 декември 2024 г., която е налична на сайта на ВКБООН наред с други документи относно С.. Наличието на доброволно връщащи се в С. граждани, най-често на принципа „иди и виж“, не може да повлияе на обективното наличие на въоръжени групировки на територията на цялата страна и на въоръжени сблъсъци между тях, при които съществува висок риск от тежки посегателства по смисъла на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ.

VI. На 16 декември 2024 г. Върховен комисар на ООН за бежанците (автор) (ВКБООН) публикува следната позиция по връщането в Сирийска арабска република, която отменя и заменя Съображенията за международна закрила на ВКБООН от март 2021 г. по отношение на хората, бягащи от Сирийската арабска република:

„Всеки има право да се върне в страната си на произход. ВКБООН има готовност да подкрепи сирийските бежанци, които, след като са напълно информирани за ситуацията в местата им на произход или в алтернативен район на избор, изберат доброволно да се завърнат. С оглед на многото предизвикателства, пред които е изправено населението на С., включително *широкомащабна хуманитарна криза*, продължаващи високи нива на вътрешно разселване и широко разпространено разрушение и щети на домове и критична инфраструктура, обаче, за момента **ВКБООН не насърчава широкомащабно доброволно репатриране в С..**

В този момент С. продължава да бъде засегната от атаки и насилие в части от страната; голямо вътрешно разселване; наличие в много части на страната с експлозивни остатъци от войната; опустошена икономика и широкомащабна хуманитарна криза, като над **16 милиона** вече се нуждаят от хуманитарна помощ преди последните събития. Освен това, както беше отбелязано

по-горе, С. също претърпя масивни разрушения и щети на домове, критична инфраструктура и земеделски земи. Правата на собственост бяха силно засегнати, като през последното десетилетие бяха регистрирани широко разпространени нарушения на жилищата, земята и собствеността, което доведе до сложни спорове за собственост, чието разрешаване ще отнеме време. На този фон ВКБООН *за момента продължава да призовава държавите да не връщат насилствено сирийски граждани и бивши обичайни жители на С., включително палестинци преди пребиваващи в С., до всяка част на С..*

ВКБООН също така продължава да призовава всички държави да позволят на цивилни, бягащи от С., достъп до техните територии, да гарантират правото да търсят убежище и да осигурят *зачитане на принципа на забрана за връщане по всяко време.*

Въпреки, че рисковете, свързани с преследване от страна на предишното правителство, са престанали, други рискове могат да продължат да съществуват или да станат по-изразени. В светлината на бързо променящата се динамика и развиващата се ситуация в С., ВКБООН понастоящем не е в състояние да предостави подробни насоки на лицата, вземащи решения относно предоставянето на убежище, относно нуждите от международна закрила на гражданите. ВКБООН ще продължи да следи отблизо ситуацията с оглед предоставяне на по-подробни насоки веднага щом обстоятелствата позволят. С оглед на настоящата несигурност на ситуацията в С., Н. призовава държавите, предоставящи убежище, *да спрат издаването на отрицателни решения по молби за международна закрила от сирийски граждани или от лица без гражданство*, които преди са обичайно пребивавали в С.. Спирането на издаването на отрицателни решения трябва да остане в сила до момента, в който ситуацията в С. се стабилизира и бъде налична надеждна информация относно ситуацията със сигурността и правата на човека, за да се направи пълна оценка на необходимостта от предоставяне на статут на бежанец на отделни кандидати.

ВКБООН не счита, че понастоящем са изпълнени изискванията за прекратяване на статута на бежанец за бенефициери на международна закрила с произход от С..“.

VII. Тази позиция е потвърдена в Препоръки на ВКБООН за 2025 г. към Председателствата на Полша и Д. на Съвета на Европейския съюз (ЕС), според която: „С. е на кръстопът с възможност да поеме по пътя към мира, което би позволило на нейния народ да започне да се завръща у дома. Въпреки това, страната продължава да се изправя пред множество предизвикателства, включително сериозна хуманитарна криза, високи нива на вътрешно разселване и широко разпространени разрушения и увреждания на домове и критична инфраструктура. Според Позицията на ВКБООН относно връщането в С., настоящият момент не е подходящ за налагане на връщане в страната. Нито един гражданин или бивш обичаен жител на С., включително палестинци, които преди са живели там, не трябва да бъде принудително връщан в която и да е част на страната в момента. ВКБООН продължава да призовава всички държави да позволят на цивилни, бягащи от С., достъп до техните територии, да гарантират правото на търсене на убежище и да

спазват принципа на забрана за връщане по всяко време. Освен това, ВКБООН призовава държавите, предоставящи убежище, да спрат издаването на отрицателни решения по молби за международна закрила от сирийски граждани или от лица без гражданство, които са били бивши обичайни жители на С., с оглед на променящата се ситуация в страната. ВКБООН моли председателствата да подкрепят тези призови в рамките на ЕС“.

Въз основа на изложената актуална, официална информация относно ситуацията в страната на произход на кандидата съдът приема, че Справка с вх. № МД-02-159 от 14.03.2025 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, представена от ответника в о.с.з. на 19.03.2025 г., съдържа избирателна информация, която не е релевантна към всички аспекти от ситуацията в страната на произход на кандидата с оглед приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ.

По силата на чл.4, пар.3 от Директива 2011/95/ЕС оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

Б. „а“ - **всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата**, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане.

Б. „б“ – всички относими декларации и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;

Б. „в“ - *индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя*, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства.

Според решаващия състав на АССГ и съобразно актуалната информация относно страната на произход на кандидата, вкл. област Д. Алзор, е дължим извод, че спрямо молителя е налице основание за предоставяне на закрила по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ - хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Съдът приема, че актуалната ситуация в страната на произход на кандидата отговаря на тълкуването, дадено в Решение на СЕС от 30 януари 2014 г. по дело C-285/12, Diakite: „Съществуването на "въоръжен конфликт" трябва да бъде признато с оглед прилагането на тази разпоредба, когато редовните въоръжени сили на дадена държава се сблъскват с една или повече въоръжени групи или се сблъскват две или повече въоръжени групи, без да е необходимо да може да бъде квалифициран като въоръжен конфликт, който няма международен характер по смисъла на международното хуманитарно право, и без интензитетът на въоръжени сблъсъци, равнището на

организираност на наличните въоръжени сили или продължителността на конфликта да са предмет на преценка, отделна на степента на насилие, съществуващо на въпросната територия“.

Наличието на такива въоръжени групировки, които се сблъскват помежду си на територията на цялата страна, без да се подчиняват на конституционната декларация на HTS, се потвърждава от всички официални източници на информация за С..

По силата на т.39 от Решение на Съда от 10 юни 2021 г. по дело С-901/19 както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 56 от заключението си понятието „тежки и лични заплахи“ срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95 **трябва да се тълкува разширително**. Така, за да се определи дали съществуват „тежки и лични заплахи“ по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95, се изисква да се вземат предвид **всички релевантни обстоятелства по случая**, и по-специално на тези, които характеризират положението в страната на произход на молителя (т.40). Всъщност, що се отнася до молба за международна закрила, подадена на основание член 15, буква в) от Директива 2011/95, макар в тази молба да не се посочват доказателства, присъщи за положението на молителя, от член 4, параграф 3 от същата директива следва, че преценяването на такава молба трябва да бъде извършено за всеки отделен случай, при което трябва да се вземат предвид редица елементи (т.41). Сред тези елементи фигурират по-специално съгласно член 4, параграф 3, **буква а) от посочената директива „всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата“ (т.42)**.

По-конкретно, както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 56 и 59 от заключението си, може също така да се отчетат интензитетът на въоръжените сблъсъци, равнището на организираност на участващите въоръжени сили и продължителността на конфликта като обстоятелства, които се вземат предвид при преценката на реалната опасност от тежки посегателства по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95 (вж. в този смисъл решение от 30 януари 2014 г., Diakité, C-285/12, EU:C:2014:39, т. 35), както и **други елементи**, като **географския обхват на положението на безогледно насилие, действителното местоназначение на молителя в случай на връщане в съответната страна или съответния регион и евентуалното умишлено насилие срещу цивилното насилие, извършено от враждуващите страни** (т.43). В заключение в решението по дело С-901/19 е прието, че член 15, буква в) от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че за да се определи дали съществуват „тежки и лични заплахи“ по смисъла на тази разпоредба, се изисква извършването на цялостна преценка на всички обстоятелства в конкретния случай, и по-специално на тези, **които характеризират положението в страната на произход на молителя**.

В решение от 28 юни 2011 г. по дело Sufi и Elmi с/у О. кралство (СЕ:ЕCHR:2011:0628JUD000831907, § 241) ЕСПЧ е имал повод да посочи критерии припреценка на общата ситуация в дадена страна по произход: първо, дали страните в конфликта наемат методи и тактики на водене на война, които увеличават риска от цивилни жертви или директно са насочени

към цивилни; второ, дали използването на такива методи и/или тактики е било широко разпространено сред страните в конфликта; трето, дали боевете са били локализирани или широко разпространени; и накрая, броят на цивилните, убити, ранени и разселени в резултат на боевете. Тези критерии не трябва да се разглеждат като изчерпателен списък, който да се прилага във всички бъдещи случаи.

Според т.59 от Заключение на генералния адвокат P. Pikamäe, представено на 11 февруари 2021 г., по дело C-901/19 (с позоваване на решение на ЕСПЧ от 28 юни 2011 г. по дело Sufi и Elmi): За да изведе тези критерии, Европейският съд по правата на човека се позовава пряко на решение на британския съд по убежището и имиграцията . В това отношение националните съдилища съчетават различни фактори, за да измерят степента на насилие, засягащо съответната страна или съответния регион. При прегледа на съдебната практика на няколко държави членки са взети предвид също броят на починалите и ранените цивилни жертви в съответните географски зони, предизвиканите от въоръжения конфликт придвижвания, методите и тактиките на водене на война, както и последниците от тях за цивилните лица, нарушенията на правата на човека, способността на държавата или на организациите, осъществяващи контрол върху съответната територия, да защитят цивилните лица и оказваната от международните организации помощ. Голямото разнообразие на разглежданите от националните органи критерии показва, че *методът на цялостна преценка е възприет от повечето национални органи при произнасянето им по молба за субсидиарна закрила, съответстваща на хипотезата по член 15, буква в) от Директива 2011/95. Този цялостен и динамичен подход предполага извършване на кръстосан анализ на съвкупността от събраните от националните органи относими данни. С други думи, посочените при подаване на молбата за субсидиарна закрила обстоятелства не трябва да се разглеждат поотделно, а да се съчетават помежду си, за да се определи съществуването на тежки и лични заплахи по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95.*

Въз основа на наведената релевантна практика на ЕСПЧ и СЕС по приложението на чл.3 от ЕКПЧ и член 15, буква в) от Директива 2011/95 за решаващия състав на АССГ е във съмнение, че по приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ приоритет следва да се даде на актуалната ситуация в страната на произход на кандидата, по отношение на която да се извърши *цялостна и съвкупна преценка, т.е. при съобразяване на всички аспекти, относими към живота и сигурността на цивилни лица, свързани с накръняване на техни основни права по смисъла на чл.1, чл.4 и чл.19, пар.2 от Хартата на основните права в ЕС, гарантиращи зачитането на абсолютното право на човешко достойнство, на абсолютната забрана за нечовешко или унижително отношение или наказание, включително при връщането му в страната на произход.*

В тази връзка, са споделими част от мотивите на оспореното решение, а именно, че по изключение, степента на насилие може да достигне толкова висока интензивност, че цивилно лице да се излага на реална опасност да претърпи посочените тежки посегателства поради самия факт на

присъствието си на територията на съответната държава или регион. Разбирането на Съдът на Европейския съюз за "обща опасност" е сходно с признаването в съдебната практика на Европейския съд по правата на човека във връзка с член 3 от Европейската конвенция за правата на човека на възможността да се твърди, че дадено лице е изложено на реална опасност от тежки посегателства просто поради присъствието му в ситуация, характеризираща се с изключително висока степен на насилие и реална заплаха за ограничаване на негови основни човешки права. В Ръководство, издадено от Европейската служба за подкрепа в областта на убежището са цитирани две съдебни решения относно следните фактори, които трябва да бъдат взети под внимание при преценяване на нивото на насилие: смърт и наранявания сред цивилното население в резултат на битки, включително възможна времева динамика на броя на смъртните случаи и нараняванията, брой на вътрешно разселените лица, основни хуманитарни условия в центровете за разселени лица, включително снабдяване с храна, хигиена и безопасност, и степен на "провал на държавата" в гарантирането на основна материална инфраструктура, ред, здравеопазване, снабдяване с храна, питейна вода.

В случая, макар броят на цивилните жертви от конфликта в С. да не е изключително висок, то наличието на опасност от въоръжени сблъсъци, обсъдено съвкупно с многомилionen брой на вътрешно разселени лица, липсата на основни хуманитарни условия при безпрецедентна хуманитарна криза, включително по снабдяване с храна, хигиена и безопасност, до степен на "провал на държавата" в гарантирането на основна материална инфраструктура, ред, здравеопазване, снабдяване с храна, питейна вода, навежда съда на извод за изпълнение на предпоставките по член 15, буква в) от Директива 2011/95.

Според мотивите в т.40 на Решение на СЕС от 9 ноември 2023 г. по дело С-125/22: Що се отнася, второ, до посегателството, дефинирано в член 15, буква в) от Директива 2011/95, което се изразява в „тежки и лични заплахи срещу живота или личността“ на молителя, *следва да се отбележи*, че посочената разпоредба обхваща една „по-обща опасност“ от посегателство, в сравнение с посочените в букви а) и б) от същия член. По този начин се имат предвид в по-широк план „заплахи срещу живота или личността“ на цивилно лице, отколкото определени насилия. Освен това тези заплахи са присъщи на *обща ситуация на въоръжен конфликт, която поражда „безогледно насилие“*, което предполага, че *насилието може да се разпростира към лица без оглед на личното им положение и тяхната самоличност*, когато степента на такова насилие *достига толкова високо ниво*, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените тежки заплахи (вж. в този смисъл решение от 10 юни 2021 г., В. D. (Понятие тежки и лични заплахи), С-901/19, EU:C:2021:472, т. 26 и 28 и цитираната съдебна практика).

От това следва, че при извънредни ситуации, като описаната в предходната точка от настоящото решение, установяването дали съществува

опасност от „тежки и лични заплахи“ по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95 *не е обвързано* от условието търсещият субсидиарна закрила да представи доказателство, че той е конкретно засегнат поради присъщи на неговото лично положение обстоятелства (вж. в този смисъл решения от 17 февруари 2009 г., Elgafaji, C-465/07, т. 43 и цитираната съдебна практика, и от 10 юни 2021 г., В. D. (Понятие тежки и лични заплахи), C-901/19, т. 27).

По изложените съображения съдът не споделя доводите на ответника за необходимост от доказване на „личен“ елемент на посегателство при основанието по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ. Според Решение от 17 февруари 2009 г. по дело C-465/07 Elgafaji член 15, буква в) от Директивата във връзка с член 2, буква д) от същата директива трябва да се тълкува в смисъл, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи.

Същевременно, не следва да се правят препястващи закрилата изводи единствено поради наличието на роднини на кандидата, които са останали в същото населено място. Причините за тяхното ненапускане могат да бъдат най-различни, като логично е сред тях да бъде и липсата на финанси, както е посочил кандидата. Посочените по време на интервюто причини като желание на младия мъж да се ожени не могат да повлияят на обективната обстановка в страната на произход, нито на данните за широкомащабна хуманитарна криза. Оставането на сирийски граждани на територията на С., не води непременно до извод, че условията за живот там не са в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ, нито, че няма непосредствени заплахи за живота и сигурността на гражданите, още по-малко за непълнолетни лица, както е жалбоподателят към момента на подаване на молбата за закрила. Показателни за потенциалната несигурност в страната на произход на кандидата са последните данни от 11 март 2025 г. с автор SNHR – Сирийска мрежа за правата на човека: Л., Т. и Х.: доклад относно извънсъдебните екзекуции между 6 и 10 март 2025 г. с данни за извънсъдебни убийства на **803 цивилни лица** само в този период.

Месечен доклад за смъртните случаи сред цивилното население от 1 март 2025 г. с автор SNHR – Сирийска мрежа за правата на човека документира 222 цивилни смъртни случая, включително 17 деца и 37 жени, както и девет смъртни случая поради изтезания, регистрирани през февруари 2025 г. в С..

Според друга актуална информация - Преглед на промените, свързани със сигурността (към 8 март 2025 г.) Актуализация #21 за С., с автор Етана (Автор): „Атаките и последвалите сблъсъци са голямо изпитание за служебните власти на С. и свързаните с тях сили за сигурност. На фона на сблъсъците бунтовническите атаки доведоха до това, че няколко района по крайбрежието останаха извън контрола на правителството, докато проправителствените бойци подсилиха позициите си в хълмистите селски райони на Л.. Служебните власти започнаха мащабни операции за сигурност в крайбрежните провинции Л. и Т., които доведоха до по-нататъшни тежки сблъсъци с бунтовниците. По-тревожни обаче са появилите се съобщения за безразборно насилие – включително екзекуции на място – извършено срещу

предимно алауитски цивилни общности в тези райони; Сунитски цивилни също бяха обект на насилието, макар и в по-малък мащаб. Първоначалните доклади сочат, че стотици са останали мъртви след насилието по сирийското крайбрежие. Нараства загрижеността, че твърдата реакция на Д. на атаката от остатъците от режима ще укрепи сектантските разломи и ще подхрани нов цикъл на насилие. В северния град Ал-Санамайн избухнаха сблъсъци между силите за сигурност и въоръжена групировка, водена от М. ал Х., след неуспешни преговори за разоръжаване. След неуспешна операция, подкрепена от силите за управление на военните операции, групите позволиха временно прекратяване на огъня, за да позволят на цивилните да се евакуират, преди операцията да бъде възобновена. Най-малко шестима души загинаха при сблъсъците“.

Горепосочените данни за страната на произход на кандидата навеждат на извод, че след падането от власт на Б. А. *на цялата територията на страната* се осъществяват сблъсъци между две и/или повече въоръжени групи, при които степента на насилие срещу цивилното население, вътрешната несигурност и хуманитарната криза достигат толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна поради самия факт на присъствието си на тази територия се излага на реална опасност да претърпи тежките заплахи, посочени в член 15, буква в) от Директивата.

Установи се по безспорен начин по делото, че включително към момента на територията на С. действат няколко въоръжени групировки, в различни части на страната, описани в Информация от HRW – Н. R. Watch (Автор) Световен доклад 2025 – С. от 16 януари 2025 г. и по свободно достъпна на Интернет страница [esoi.net](https://www.hrw.org) информация от 10.01.2025 г. *Настоящата офанзива включва и боеве между SDF и SNA* (Р., 8 декември 2024 г.). Независимо от съставянето на преходно правителство и предложението за разпускане на всички бунтовнически фракции, според говорител на Южната оперативна зала, *коалиция от въоръжени групи от южната провинция Дараа, сформирана на 6 декември, за да помогне за свалянето на А., тези бойци от Ю. С. няма да се съгласят да разпуснат своите групи.* Т.е. дължим е извод, че тези различни въоръжени групировки остават действащи на територията на С., вкл. в конфликт една с друга. Редом с наличието на действащи местни въоръжени групировки следва да се отбележат последователно поддържаните удари от страна на Турция и на И., както и наличието на военни бази на САЩ и Русия, с цел подкрепа на отделни въоръжени групировки. Актуална е информацията относно наличие на въоръжени сблъсъци в района на [населено място], провинция А.. Потвърдена от всички официални източници е безпрецедентната хуманитарна криза на територията на цялата страна, която засяга 90 % от населението, както и разрушена в резултат на войната инфраструктура и затруднен достъп до основни услуги, което принуждава значителни маси от сирийци все още да се разселват и придвижват на територията на страната. Според цитираните национални практики на държави – членки в Заключение на генералния адвокат Р. Рикамæе, представено на 11 февруари 2021 г., по дело С-901/19, много от тях възприемат цялостен и динамичен подход, като съобразяват релевантни в

случая обстоятелства, а именно: предизвиканите от въоръжения конфликт придвижвания на цивилно население, последиците от военния конфликт за цивилните лица (разрушена инфраструктура, домове и липса на достъп до услуги), нарушенията на правата на човека. В тази връзка предоставената след 29 декември 2024 г. от ВКБООН, при отварянето на общо 94 от 114-те центрове в цялата страна, помощ на **58 000 души** е крайно недостатъчна при данни за хуманитарна криза, която засяга милиони сирийци.

Информацията на HRW – H. R. Watch в Световен доклад 2025 – С. от 16 януари 2025 г. се потвърждава от актуалния Доклад на ACCORD – Австрийски център за изследване и документация на страните на произход и убежището: Сирийска арабска република – Брифинг за страната, **публикуван на 27 март 2025** г. на Интернет **страница** <https://www.ecoi.net/en/countries/syrian-arab-republic/briefing/>.

Въз основа на изложеното относно актуалната обстановка за страната на произход на кандидата, съдът приема, че евентуално връщане на чуждия гражданин в С. към настоящия момент и при наличната актуална информация би било в нарушение на принципа non revoulment. В идентичен смисъл е позицията на ВКБООН от 16 декември 2024 г., с която страната ни следва да се съобрази по силата на чл.3, ал.1 от ЗУБ. Завръщането на кандидата в С. в този момент не е безопасно и би застрашило здравето и живота му като цивилно лице, поради което на същия следва да бъде предоставен хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС.

Тук е мястото да се отбележи, че оспореното решение е постановено и в противоречие с прогласените в чл. 13 от АПК принципи на последователност и предвидимост, а именно, че административните органи своевременно огласяват публично критериите, вътрешните правила и установената практика при упражняване на своята оперативна самостоятелност по прилагане на закона и постигане на целите му. В разглеждания казус, ответникът е следвало да изложи ясни и точни мотиви, защо след като на трима братя на кандидата е предоставена международна закрила, при една и съща бежанска история и при липса на коренно променена ситуация в страната на произход, на непридружения, непълнолетен кандидат, е отказано предоставянето на такава.

При снемане на самоличността на разпитания по делото свидетел Айман А. – брат на кандидата, същият предостави карта на чужденец с хуманитарен статут №[ЕИК], което потвърждава показанията му, че той и други двама братя на кандидата имат предоставена международна закрила. Свидетелят установява, че е напуснал С. заради войната и положението в страната, което и досега е нестабилно. Дошлите на власт използвали същите похвати и нищо не показвало, че ще има промяна в страната. Там и досега имало сблъсъци между различни групировки, без да може да се каже, кой срещу кого се бие. Освен сблъсъци между групировки, имало и междуплеменни такива. Още преди падането на режима имало сблъсъци между курдите и остатъци на редовната армия на Б. А.. Съдът кредитира показанията на свидетеля, доколкото съответстват на горецитираната информация относно обстановката в провинция Д. ал Зор, съдържаща в

изготвени от АЕСОУ (Агенция на ЕС в областта на убежището) Насоки за С. (с. 132-135), публикувани на линк: <https://euaa.europa.eu/publications/eocountry-guidance-svria-april-2024>. Показанията на разпитания свидетел не установяват различна бежанска история от тази на непълнолетния кандидат. Нещо повече, по отношение на последния, в предоставен за целите на съдебното производство Социален доклад изх.№ ПР/Д-С-КС/857-001 от 28.11.2024 г. на Агенцията за социално подпомагане е предоставена експертна оценка, че в интерес на детето е да се отглежда в сигурна и спокойна среда, без да се притеснява за живота и здравето си, вкл. като получи статут в Република България – закрила, която вече е предоставена на трима негови братя. Макар и да са принципно верни правните изводи на ответния орган, че единствено висшият интерес на детето не е основание за предоставяне на международна закрила, в конкретния случай тази преценка е очевидно необоснована предвид предоставената закрила на други членове на семейството на кандидата. Ето защо, пространните мотиви на оспореното решение относно събирането на семейството не могат да се приемат за пряко относими към ситуацията на непълнолетния кандидат, чиито пълнолетни братя се намират в България с предоставен статут. Още повече и за държава, в която съществуват въоръжени сблъсъци между различни групировки.

По изложените съображения съдът намира изводите на административния орган по приложението на чл.6а от ЗУБ за неправилни и незаконосъобразни. В конкретния случай, при установената актуална обстановка в страната на произход на кандидата, най-висшият интерес на детето по смисъла на чл. 6а от ЗУБ е същото да пребивава на територията на държава, където неговите живот, сигурност и благоприятно развитие са гарантирани. В идентичен смисъл е предоставения по делото за целите на съдебното производство Социален доклад изх.№ ПР/Д-С-КС/857-001 от 28.11.2024 г. на Агенцията за социално подпомагане.

Приложими към случая са критериите на § 1, т. 5, бб. „б“ (физическите, психическите и емоционалните потребности на детето), „в“ (възрастта и миналото на детето), „г“ (опасността или вредата, която има вероятност да му бъде причинена при евентуално връщане в С.) от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет. Съдът намира пространните мотиви на административния орган с позоваване на Общ коментар № 14 (2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето относно най-добрия интерес на детето, публикуван през месец ноември 2014 г. от Детския фонд на ООН (У.) за неотнорми към установената ситуация на държава с вътрешен и/или международен въоръжен конфликт, пълна разруха на инфраструктурата и тежка хуманитарна криза, характерни за С. към момента на произнасянето. Изложеното е напълно относимо към случая на непълнолетния кандидат, който е учил до седми клас в С., след което е принуден да работи, очевидно в тежко нарушение на правото му на образование.

Несподелими са изводите на административния орган по приложението на чл.9, ал.5 от ЗУБ, според който хуманитарен статут може да не се предостави, когато в една част на държавата по произход не съществува

реален риск чужденецът да понесе тежки посегателства, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там. Дори в предоставената от ответника информация в справка вх. № МД-02-159 14.03.2025 г. липсват данни за изпълнение на визираните законови предпоставки по чл.8, пар.1 от Директива 2011/95/ЕС и чл.9, ал.5 от ЗУБ - кандидатът да няма основателно опасение от преследване или не е изложен на реална опасност от тежки посегателства; има достъп до закрила срещу преследване или тежки посегателства съгласно определението в член 7 и той може *сигурно и законно да пътува* и да получи достъп до тази част на държавата, както и може *основателно да се очаква да се установи там*.

За пълнота, следва да се отбележи като неправилна и приложената от административния орган концепция за „трета сигурна държава“ по отношение на Република Турция.

Според легалното определение, дадено в § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, "Трета сигурна държава" е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и: а) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; в) не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец и д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава. От изготвените от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ, както и от данни, съдържащи се в общодостъпни източници, не се установява, че в Турция, кандидатът има основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или че ще бъде изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание.

Според настоящия съдебен състав остават спорни другите предвидени в посочената разпоредба обстоятелства, даващи възможност да се приеме, че по отношение на кандидата Турция се явява „трета сигурна държава“.

В последния, публикуван доклад на Х. Райдс У. през 2023 г., касаещ спазването на човешките права в Република Турция - <https://www.ecoi.net/en/document/2085506.html>, в раздела „Бежанци, търсещи убежище и мигранти“ е отбелязано, че тъй като опозиционните политици все повече подхранват антибежанските настроения, като се застъпват за връщането на сирийци в разкъсваната от война С., президентът Е. отговори с обещания да презасели сирийците в окупираните от Турция райони на С. С.. Стотици сирийски мъже и някои момчета са били незаконно депортирани в С. С., често като са били задържани и принуждавани *да подпишат формуляри за доброволно връщане*. В доклада се сочи, че връщанията на нелегално пристигнали лица на територията на страната остават проблем. При около

2000 нередовни влизания на ден в Турция, само 200 души са изпратени в центрове, така че останалите или са върнати обратно, или успяват да отидат в други градове.

Цитираната информация, съдържаща се в доклада на тази авторитетна международна организация, поставя най-малкото под съмнение, направения в оспореното решение извод, че при евентуалното му връщане в Турция кандидатът няма да бъде върнат в С., в какъвто смисъл са изявленията на детето по време на интервюто. В идентичен смисъл е и актуалната информация в Доклад на HRW – H. R. Watch (Автор) в Световен доклад 2025 – С. от **16 януари 2025 г.**, цитиран в т.1 по-горе в решението.

По отношение на възможността на оспорващия да поиска предоставянето на международна закрила в Турция, съдът намира следното.

Общозвестно е обстоятелството, че Турция е ратифицирала Женевската конвенция за бежанците и Протокола от 1967 г., но прилага географско ограничение спрямо търсещите убежище лица от неевропейски държави. По-конкретно, тя признава само бежанците от Европа, т.е. от страни, които са членки на Съвета на Европа. През април 2014 г. Турция прима нов Закон за чужденците и международната закрила. Законът предвижда четири вида статут на закрила в Турция: а) „статут на бежанец“ за лицата, признати за бежанци по силата на Женевската конвенция, т.е. граждани на една от 47-те държави — членки на Съвета на Европа; б) „условен статут на бежанец“ за признатите бежанци от неевропейски държави; в) „статут на субсидиарна закрила“, какъвто могат да получат европейски или неевропейски граждани, които не отговарят на условията на Женевската конвенция, за да бъдат признати за бежанци, но при връщане в страната си на произход са изложени на риск от смъртно наказание, мъчения или като цяло нехуманно или унижително отношение, или да станат обект на посегателства в резултат на въоръжени конфликти в страната си; и г) „статут на временна закрила“, който се предоставя в случай на масов приток на бежанци. В случая не се спори, че сирийските граждани, които търсят закрила от войната в страната си на произход, ще бъдат обхванати от режима на „временна закрила“.

Според т. 4.1. от Становище на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) относно „Ролята на Турция в бежанската криза“ (Официален вестник на Европейския Съюз 2018/С 227/03 от 28.06.2018), от 2011 г. насам Турция е страната, приютила най-голям брой бежанци от С. (над 3 милиона сирийски бежанци — 3 222 000). В т. 4.3. от документа се посочва, че сирийците, влезли масово в страната, първоначално са получили статут на „посетители“ (misâfir) и впоследствие статут на „временна закрила“, без обаче да имат правото да подадат молба за статут на бежанец. Целта е да се гарантира, че те ще останат в Турция само докато трае военният конфликт в С. и ще се върнат там, когато ситуацията се подобри.

От анализа на цитираната в справките информация и от тази в становището на ЕИСК, следва единствено възможния извод, а именно, че сирийските граждани, пристигнали в Турция, не биха могли да получат статут на бежанец, защото не идват от държава-членка на Съвета на Европа, както и не биха могли да получат субсидиарна закрила, защото по силата на провежданата в страната държавна политика и приетото законодателство, те получават само

т.нар. „временна закрила“.

Т.е. в случая, за кандидата не съществува възможност да поиска статут на бежанец, по смисъла на Женевската конвенция и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец. Безспорно обемът на предоставяната „временна закрила“, така както е определен в турското законодателство, не съвпада с обема на статута на бежанец и на хуманитарния статут, определени в Женевската конвенция и в Директива 2011/95/ЕС.

По отношение на последната предпоставка, визирана в § 1, т. 9 от ЗУБ, за да може да се приеме, че Република Турция е „трета сигурна страна“, по отношение на сирийския гражданин, в оспореното решение не са изложени никакви мотиви и изводи, направени на базата на обективни факти, от които да се направи заключение, че са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава, ако бъде върнат от Република България. По-скоро в случая би могло да се приеме, че след като молителят е пребивавал незаконно на територията на Турция, същият няма да бъде приет на нейна територия, ако бъде върнат там от българските власти.

От изложеното съдът намира, че в случая не са налице представките, от които може да се направи категоричен извод, че Република Турция е „трета сигурна страна“, по отношение на сирийския гражданин.

Съгласно чл. 38, пар. 1 от Директива 2013/32/ЕС държавите-членки могат да прилагат понятието за сигурна трета страна само ако компетентните органи са се убедили, че в съответната трета страна към кандидата за международна закрила ще се отнасят в съответствие със следните принципи: а) кандидатите за убежище не са заплашени поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си; б) няма опасност от тежко посегателство според определението в Директива 2011/95/ЕС; в) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция; г) спазва се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унизително отношение, както е предвидена от международното право; и д) съществува възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция.

Според пар. 2 от цитираната разпоредба, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, а именно: а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна; б) нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план; в) нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е

сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай.

На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а). Когато изпълняват решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки: а) информират за това кандидата; и б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разгледана по същество. Следователно, ако компетентните органи преценят, че дадена страна, например Турция, представлява първа страна на убежище или сигурна трета страна за даден кандидат, с решението си те отхвърлят молбата за международна закрила като недопустима, без да я разглеждат по същество.

Тези норми от Директивата са транспонирани частично в чл. 13, ал. 1, т. 14 и ал. 4 от ЗУБ.

Буквалното и систематично тълкуване на цитираните разпоредби от вторичното право на ЕС и от ЗУБ, дават възможност да се направи безусловния извод, че ако се приеме, че търсещият закрила идва от „трета сигурна държава“ по смисъла на чл. 38 от Директивата и § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, **компетентните органи могат да отхвърлят молбата му като явно неоснователна, т.е. да не я разглеждат по същество. По приложението на тази норма е налице висящо производство пред СЕС по дело С-718/24**, образувано по отправено от Административен съд София град преюдициално запитване.

По изложените съображения е дължима отмяна на решението в частта на отказа за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ като незаконосъобразно.

На основание чл. 173, ал. 2 от АПК делото като преписката следва се изпрати на ответника за ново разглеждане и произнасяне по молба с рег. № 15879 от 30.07.2024 г. в частта за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ при съобразяване с дадените указания по приложението на закона с оглед актуалната информация в страната на произход на кандидата.

Единствено при връщане на преписката на административния орган може да се съобрази разпоредбата на чл.31, пар.4 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, според която държавите-членки могат да *отложат* приключването на процедурата по разглеждане, ако с основание не може да се очаква от решаващия орган да вземе решение в сроковете, установени в параграф 3, поради несигурна обстановка в страната на произход, за която се предполага, че е временна. Тази процедурна възможност безспорно е относима към първоинстанционната, административна процедура по разглеждане на молба за международна закрила. Същата не е приложима в съдебното производство, където основанията за спиране са регламентирани в чл.229, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК, като сред тях не е това по чл.31, пар.4 от Директива 2013/32/ЕС.

Мотивиран от горното, Административен съд София-град, Първо отделение, 69-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на И. Алназал А., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], С., гражданин на С., със съдебен адрес [населено място], ул „С. Г. Софийски“ № 56, вх. В, ап.27, чрез адв. В. Л. от САК, Решение № 10625 от 08.10.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, **в частта**, с която му е отказано предоставяне на хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл. 9, ал.1, т.3, вр. чл. 75, ал.1, т. 4 от ЗУБ.

ВРЪЩА делото като преписка **в тази част** на компетентния орган при ДАБ – МС за ново разглеждане и произнасяне по молба за предоставяне на международна закрила с молба рег. № 15879 от 30.07.2024 г. при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението.

ОТХВЪРЛЯ оспорването в останалата част.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 дневен срок от съобщението му до страните чрез Административен съд София – град пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: